

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Három hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Három hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

10 soros hirdetés egy sorra 20 fillér,
továbbá közzétételénél 10 fillér.

Éjszakai hirdetés egy sorra 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1911.

FŐSZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, november 22.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kabos alelnök lemondott.
- Lelkész és tanító harca.
- A temesvári rablógyilkosság tárgyalása.
- Hipnotizáló anyakönyvvezető.
- A család bankárok bűnpöre.
- Békeapostolok Aradon.
- Tarkaságok.

A béke apostolai.

Arad, november 21.

Amig ma délután a béke fanatikus hirdetői, a kultura lankadatlan buzgalma harcosai az aradi városháza nagytermében az örök emberszeretetről, - a nemzetközi testvéresületről, - a nemzetközi testvéresületről mondtak örök igazságokat, addig lent a piszkos, csunya, árvízzel borított Tripoliszban tajtékzó dühvel eszik egymást két európai állam szegény, vitéz fia. Amig itt, a művelődésre szomjas aradi publikum előtt a béke mézét csurgatja két apostol, addig a feketék birodalmában a napnak talán minden percére egy-két tucat halott esik. Mi itt Európában az örök béke csodás birodalmáról álmodunk, négy napi járóföldre pedig a régi repülőgépek helyett ujakat hozatnak; ujakat, amelyek segítségével százszámra lehet öldösní az embereket.

Ha nem volna olyan szomorú, még mosolyogni is lehetne ezen a bizarr képen. A béke jóságos lelkű hirdetői azonban nem hátrálnak meg a kapzsi hódítás-vágy előtt, s nem

riasztja vissza az az éles kontraszt, amely az ő nemes működésük és a hatalmak kapzsisága okozta helyzet között keletkezik.

Azok az érvek, amelyeket a háboru ellen fölhoztak és fölhoznak, mindenkinek szívéhez és eszéhez találnak; talán senki sincs, aki a háboru hívének tartaná magát, akinek inyére lenne, hogy az emberek, akik egymásnak sohase ártottak, akiknek sohase lehetett alkalmuk egymást szeretni, vagy gyűlölni, állati vér-vágygyal öldösní egymást. Es ha a velőkbe jutott is ez a meggyőződés: a világbékéhez nem jutottunk közelebb. Ugye és bánatosan áll Hága a nemzetközi választott bírósággal, s hiába várja, hogy a hatalmak, egymás között való konfliktusaikba, hozzá fognak fordulni. A hatalmak e helyett még mindig a perdöntésnek közepkoru módjához, a fegyverhez, az öldökléshez fordulnak. A pert pedig nem az igazság dönti el, hanem az, hogy melyik tud jobb eszközökkel, nagyobb hadikészlettel, több és harcra később emberrel a másikon erő tenni. Es a melyik tovább győzi pénzzel.

Mintha csak illusztrációinak készült volna minden békemozgalom mellé: itt a tripoliszi hadjárat. Benne van a háboru minden igazságtalansága, kára, elvadió és pusztító hatása. A megindulása példa volt arra, hogy európai államok is mint rugják

föl a formát, a tisztességet, ha gyarmatokra éhesek; tanúságot tett arról, hogy az olasz kulturnépet a kegyetlenkedések minő posványába aljásította le és szemléltetővé tette, hogy mint képes egy ország a hódítás örületétől bódítatva milliárdokat kidobni oly területért, a mely, ha az övé is lesz végül, sohase fogja a horribilis pénzüsszegek kamatját meghozni, - nem szólva az elveszett emberekről, Olaszország megfogyatkozó munkerejéről.

Es hiába. A háboru veszedelme nem csökkent, s a békeapostolok munkáját még az a siker se vigasztalja, hogy a háboru rémét legalább Európától, a legműveltebb világresztől elszigetelték. Hiszen a közelmúltban szinte hájszálon mult, hogy Franciaország és Németország, sőt Németország és Anglia, két rokon fajú nép országai háboruba nem keveredtek. S a mit kikerültünk tegnap és ma, vajon a holnap nem hozza-e azt véres valóságnak el?

Igazán fanatikusnak, vagy asszony-nak kell lenni, hogy mindezek mellett a világbékéért való propagandát bizóan lehessen folytatni. A fanatikus mindig hisz, az asszonyokban pedig nincs kifejlődve annyira az önzés, hogy csak olyan cél felé törjenek, amelynek elérését, dicsőségét még a maguk számára remélhetik. A világbéke egyszer el fog jönni. Lehet, hogy az agitációnál jobban sietteti más valami:

A bronzkapus város.

Írta: Rudnyánszky Endre.

Megvallom: zavarban vagyok és töprengök azon, hogy egyáltalán elmondjam-e ezt a különös és rendkívüli elemekből összetett történetet. Unokahugom halálával van közvetlen összefüggésben és így bizonyos mértékben kegyeletsértést követek el. De évek multak el azóta és barátaim közül többen nagy tudományos értéket tulajdonítanak a följegyzéseknek.

Mert unokahugom naplószerű jegyzeteiről van szó, melyeket idáig csak igen kevesen ismertünk. Kis hugom tuontul ideges, sőt hisztikus leány volt. Amicön öt év előtt lakáson minden pozitív ok nélkül agyonlőtte magát, általában ezt az idegességet tartottuk halála oká ak.

Napok mulva találtam meg írásztalomon azokat a feljegyzéseket, melyek a szomorú tragédiát egészen más világításba helyezik. Ezekből a szaggatott gondolat-fosztlányokból rejtélyes képek sorozata és a legkülönösebb lelki megbomlás folyamata bontakozik ki. Vita tárgya lehet, hogy tisztán csak a szubtilis, hisztikus női idegzet megzavarodását rögzilik-e meg szerencsétlen véget ért hugocskám rapszodikus sorai, vagy van valami hihető, lehetséges esoda, megfajthetetlen multba látó érzék, amely váratlanúsággal, képtelenséggel és szörnyűséggel megrokkantotta a lelkét, ismerhető föl történetében.

A följegyzések első és kisebb fele nem tartozik történetemre, csupán magánérdekű, személyes vonatkozású dolgokról szól. Az első érdekes jegyzet szeptember 26-áról van keelve és bizonyos nyugtalanságot, nehéz, nyomasztó álmokat említ. Innen kezdve szó szerint idézem hugocskám naplóját:

Szeptember 29. Ismét álmodtam. Fejem rettenetesen fáj, ezek az álmok egész beteggé tesznek. Es a mai különösen gyötrelmes volt. Félek reá visszaemlékezni, annyi megfajthetetlen titokra találok benne. Azt hiszem, orvoshoz kellene fordulnom tanácsért. Betegségnek tulajdonítom ezt az álmokort. Elalszom ép oly nyugodtan és jóízűen, mint minden fiatal leány. Álmomban azután egyszerre, mint jeges zuhatag hull le reám a második álm, az álombeli álm. Testemet súlyosnak érzem. Kegyetlenül nehéz kolónnek, smelytől kissé erőszakosan és hirtelen elválnak érzéseim. Tudom, hogy alszom, tudom, hogy a testem ágyban pihen s mégis úgy érzem, min ha alvó, tehetetlen, nyugalmas testem lezuhanna és valami beöle-föröppenne, szabadabbá valna. Ez a valami a lelkem. Azután különösnél-különösebb álmoképeket látok. Lelkem testeket ölt és testeket vet le. Aggódó, félelmes érzésem azonban visszahódítanom öntudatomat, lelkemet. Es álmaim! Minő rendkívüli, hihetetlenek! Egyszer úgy hiszem, a napba szálltam ragyogás, izlés és káprázat közben, más-kor rideg holdmezőkön kószáltam. Es ma!

Szeptember 30. Mindig a tegnapi álomra gondolok. Tudom, hogy valami meglepő és sajtásagos volt benne. Homályosan emlékezem hatalmas építményekre, zajra, különös öltözötű emberekre, szavakra és mozdulatokra. Olyanféle emlékezés ez, mint a gyermeké. Bizonytalanság és révedezés...

Október 3. Szörnyűségek történnek velem. Eszem, józan eszem teljesen kizökkent. Föl kell jegyezmem mindent, most, még élénken, tisztán látom. Orvoshoz akarok menni és megmutatom neki. Tanácsra, gyógyulásra van nekem szükségem. Szóval, élő szóval elmondani aligha is tudnám. Álom, újra csak álm gyötör, de erősebb, igazabb, tisztább látott, mint eddig egy is. Ma éjszaka, kora hajnal tájban lepött meg. Korán ébredtem, de csakhamar újból elszenderedtem. Álom a szokásos módon következett be. Kiszakadtam testemből s amellet mégis álomra hunyt, vak testi szemeimmel láttam mindent. Teljesen ismeretlen, soha sem látott tájon voltam. Forró alkonyat horuit fölém, izzó kék éggel. A nap korongja épen lehanyatlott és perzselő hevőtől még égett a talpam alatt a finom sárga homok. Komoly és forró pusztaságban voltam, széles, homokos uton vezetlek lépteim. Az ut szélén és itt ott benn a pusztaságban sudár fák kopasz törzsének csucán széles levelek bölöngáltak. Pálmafák voltak, de álomban más-nevük volt. Egyáltalán minden, amit most idegelemek, különösnök találok, álomban természetesnek és megszokottnak látszott.

hogy a nemzetek végül össze fognak roskadni az egymás ellen való fegyverkezés terhei alatt. De akármi hozza el: azok, akik az eszme lángját égve tartják, s akik azt szeretettel állják körül, nem végeznek értéktelen munkát, s nem kisebbíti őket, hogy aszavuk haditudósításokról harsogó ujságtáviratok között enyészik el.

Kabos alelnök lemondott.

— A képviselőház ülése. —

Távirati tudósítás

Budapest, november 21.

A képviselőház mai ülésén jelentette be az elnök Kabos Ferencnek, a Ház alelnökének állásáról való lemondását. A lemondást a Ház valamennyi pártjának szónokai sajnálattal vették tudomásul s egytől-egyig melegen hangoztatták Kabos Ferenc pártatlanságát s távozásában a Ház veszteségét. A lemondás tudomásul vétele után a belügyi költségvetés általános vitája folytatódott. A vitában ma minden oldalról annyian vettek részt, hogy az általános vita csütörtökig elhúzódik, amikor felszólal a miniszterelnök is.

Az ülésen Návay Lajos elnökölt. Bemutatja a Nádudvaron megválasztott Veszprémi István képviselő megbízó levelét, melyet az állandó igazoló bizottsághoz utasítanak.

(Kabos Ferenc lemondó levele.)

Elnök jelenti ezután, hogy Kabos Ferenc alelnök a következő levelet intézte hozzá:

Nagyméltóságú elnök ur! A parlamenti helyzetben beállott öröndetes fordulat meghozta nekem is az alkalmas pillanatot, hogy kötelességmulasztás vádjánál távozhassam eddig elfoglalt állásomból. Működésemmek értéke a nyilvánosság ítélete alatt áll az ezt kialakító összes körülményekkel. Amit ezáltal esetleges hibáim mentéseül fölhozhatok, az az, hogy a viszonylagos rövid idő küzdelmei között sohasem irányított egyéb célzat, mint a közérdek hű és becsületes szolgálata. (Élénk helyeslés) és akkor, amidőn engem a képviselőház e törökvésemnek legfőbb jutalmában, az elismerésben és szeretettel teljes támogatásban oly bőven részesített, nem mulasztatom el, hogy a bucsu pillanatában ezért a jutalomért forró köszönetet ne mondjak. (Élénk helyeslés a bal- és szélső-

baloldalon.) Elteszem a baráti érzelmeknek oly sokszor megújult megnyilvánulását emlékeim közé, hogy erősítse azokat a rugókat, melyek engemet a közügy önzetlen szolgálatára serkentenek. Amidőn kérem nagyméltóságodat, hogy lemondásomat az alelnöki állásomról a képviselőházzal tudatni sziveskedjék, hálásan köszönöm nagyméltóságodnak is együttműködésünk idején tanusi ott kollégialis rokonérzését. Fogadja nagyméltóságod őszinte tisztelettem nyilvánítását. Kabos Ferenc. (Általános, élénk helyeslés.)

Apponyi Albert gróf, Batthyány Tivadar gróf és Polónyi Géza bucsuztatták a távozó alelnököt, azután pedig

Háderváry Károly gróf miniszterelnök a maga részéről és pártja nevében is csatlakozik ahhoz a sajnálkozashoz, melyet a baloldali szónokai kifejeztek. Sajnája, hogy Kabos Ferencet nem lehetett rábírnai állása megtartására. Egy darabig remélték, kérték, hogy maradjon, de ő nem tart el elhatározásától. Kiemeli teljes pártatlanságát s kívánja, hogy az alelnöki állásban megszerzett közbecsületét képviselői minőségében is megtartsa. Mindig a legnagyobb tisztességgel fog ő is, pártja is alelnöki működéséről megemlékezni s tisztességgel veszik körül képviselői működését is. (Élénk helyeslés jobbról.)

Elnök kimondja, hogy a Ház közszeretében álló alelnökének lemondását sajnálattal veszi tudomásul s alelnöki tisztében kifejtett működéséért jegyzőkönyvi uton mond köszönetet. (Általános élénk helyeslés.)

(A belügyi tárca vitája.)

A Ház ezután áttért a belügyi költségvetés általános tárgyalásának folytatására.

Haydin Imre Mihályi Tivadar tegnapi fejtegetéseivel polemizál s kijelenti, hogy Magyarországon senki sem visel háborút a nemzetiségek ellen. Ha a nemzetiségek mindig a modern állam feladataira hivatkoznak, lássák be, hogy a modern állam első feladata, hogy belső ellenségeivel lezámoljon. (Élénk tetszés.) Ha a közigazgatási hatóságok teljesítik ezt a feladatot, azért őket csak dicséret illeti. Foglalkozik azután Györfly Gyula beszédével. Györfly a mi közigazgatásunkat teljesen működésre képtelenségnek mondotta. Ha ez áll, akkor le kellett volna vonnia ebből a természetes követkevényt: a közigazgatás államosításának szükségét. (Zajos ellenmondás jobbról.) A választójogi reformnak okvetlenül együtt kell járnia a közigazgatás reformjával.

Holló Lajos kijelenti, hogy a függetlenségi párt mindig tiltakozni fog a közigazgatás államosítása ellen s nem engedi azt junktimba

hozni a választói reformmal. Figyelmébe ajánlja a kormánynak a városok és községek segélyezését. A vármegye ma már nem lehet eményese a nemzeti eszmének. A virilizmus az önkormányzat átká lett. A választóreformot úgy kell megcsinálni, hogy a terror és a választások megbarnítása lehetetlenné váljék. A reform nélkül egy lépést se lehet előbbre tenni. A király igérete is a reform mellett van, ezért kell azt a véderéformmál összekötni. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés és taps jobbról.)

Rakovszky Iván válaszul Hegedűs és Holló fejtegetéseire s azt a nézetét fejezi ki, hogy a közigazgatás rendezésének meg kell előznie a választási reformot. Ezután a községi közegészségügyi szolgálat hiányait fejtegette s gyökeres reformokat ajánlott a kormány figyelmébe. Beszéde végén a nemzetiségek vádjait cáfolgatta. (Élénk helyeslés jobbról.)

Eitner Zsigmond a gyermekvédelemre nagyobb költséget szán, mint amennyi a költségvetésbe föl van véve. Kevesli azt az összeget, melyet az állam a községeknek a jegyzői fizetések kiegészítésére rendelkezésre bocsát. Sürgeti a választóreform mielőbbi megalkotását. (Helyeslés balról.)

Szivák Imre hangoztatja, hogy a városok segítségének fölemelése még nem hozza magával a városok háztartásának végleges rendezését, de nagy lépést jelent előre. A városok tisztviselőinek egzisztenciáját biztosabb alapokra kell helyezni. Törvényben kell kimondani a városi tisztviselők fizetésének minimumát s kerestől kell vinni a vármegyei tisztviselők mintájára a státuszrendezést. Kéri a kormányt, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatot mielőbb nyújtsa be s esetleg nyomban a költségvetés után tárgyalassa. (Helyeslés jobbról.)

Apponyi Albert gróf csatlakozik Sziváknak ahhoz a kívánságához, hogy a városok segítségét ezerszeresen biztosító törvény mielőbb benyújtassék s azt a Ház a költségvetés után nyomban tárgyalja. A vitába dobott közigazgatási reformkérdése dolgában hangoztatta, hogy minden tőlük telhető erővel ellenezni fogják a közigazgatás államosítását. Igen kívánatos, hogy a választói reformot a Ház egyetértéssel alkossa meg, a közigazgatás államosító reformjának szerencsétlen kísérletével folkavart parlamenti viszonyok azonban semmiképen nem volnának alkalmasak a választóreform megalkotására. Ez a balkezű kísérlet mind a közigazgatási, mind a választói reform sorsát kockáztatná. A költségvetést nem fogadja el. (Eljenzés és taps a baloldalon.)

A holnapi ülés napirendjére a védőerőjavaslat tárgyalásán kívül az alelnök-választást is kitűzte a Ház.

Nem leptek meg mezitelen lábaim, nem csodálkoztam vékony fehér lepelből álló ruhámon és nem volt szokatlan fűtős hajam, melyet keskeny szalag szorított homlokomra. Egy utszéli tócsában, mint tükörben néztem meg magamat és úgy találtam, hogy csinos vagyok. Bármily képtelenül hangzik: az álombeli látnivalókat mindvégig alvó, elpíhent szememmel láttam. Ezekkel a szemekkel láttam, mint hozzám tartozó, velem egy, de mégis különálló álombeli lényemet. Barnás arcú, vékony, karcsu leány voltam. Talán tizenegy éves. Beesett arcom bársonyából két nagyon nagy őszem nézett a világra. Oly tisztán látok még most is mindent, jaj mindent, a csodálatostól a szörnyűig mindent!

Célom, amely felé apró léptekkel siettem, egy sűrűbb pálmacsoport volt. Mögöttem, nem nagyon messze, nagy, idomtalan falak emelkedtek. Onnét, a falak övezte városból jöttem. Álomban minden természetes és olyan jól tudott dolog volt, hogy nem is gondolkodtam olyanon, mint például: mi a neve a városnak, ki vagyok én, mit akarok. Most ezekre már nem emlékezem s a felébredésem percében sem emlékeztem. De azt még tudom félig homályosan, hogy árva, kizsájtott, magára maradt árva leány voltam. A pálmafák csoportja felé azért igyekeztem, mert tudtam, hogy ott van az a hely, ahol kenyeret kereshetek, ahol megélhetek. Tudtam, hogy a városbeli emberek küldtek: menjek ide, leány vagyok, fiatal, szép és szegény, ott megélhetek. Hogyan, miképen: nem mondták, nem is tudtam.

A pálmák és sötétzöld bujasággal sűrű-

sődő bokrok mögött alacsony, alig embermagasságu fal emelkedett, mely hosszan elnyúlt. Az egész olyan volt, mint egy bekerített kert. A falon belül gyönyörű, üde zöld és egymásra halmozódó növényzet látszott. Különös bronzkapu vezetett a kertbe. A faragott kapubálványok zömök és visszataszító emberi alakokat ábrázoltak. Az egyetlen sarkon forduló vörösébarna kapu, mint mondom, bronzból volt. Lajpát vésett és kovácsolt alakok borították. Sijátos öltözöt emberek alkottak rajta érthetetlen, de megborzongató és bántó csoportokat. Megérintettem a kaput, amely kissé elfordult esikorgó sarkán. A kapun belül széles utat, sűrű bokrokat, óriási fakat és itt-ott fehér, meg tarka kőépületeket láttam. Mindössze egy pillanattal, mert a következő percben két mosolygó leány ugrott a kapu elé a sűrűből. Oly különösök voltak. Halványzöld ingaocse volt az egyikén s a másikon, aki fekete haja, erős és izmos volt, egyetlen égő vörös kendő. Mezitelen testüket alig takarta ez a ruha. Lábukon aranyos szandált hordtak. Hajuk olajtól fénylő, illatozott, ajkuk erősen pirosolt.

Nevettek reám és hívogattak, majd hangos kacagással siettek hozzám. Álomban jól megértem beszédüket, de most csak értelmetlen, idegen nyelven mozdott szavak zsongnak emlékezetemben. Egyáltalán egész álom folyamából nem maradtak meg eszemben a beszélgetések. Egyedül arra emlékezem, hogy amikor a két barátságos leány karonfogott és bevezetett a kapun, az a kövér, zsiros arcú undok ember, aki elé vittek a nevetem kérdezte.

— Tekto a nevem — mondtam.

— De királynős neved van — vigyorogta a kövér.

Ezekre a szavakra értelmesen is emlékezem. Bár csak itt meg is szakadna emlékezésem. Lidéronyomások remegéssel álltam a kövér előtt, aki úgy látszik, valami felügyelője volt a kertnek. Megszorongatta reszkető testemet, jól megnézegetett, azután elvezetett a sűrűségén át.

En nem tudom, lehet e oly élénken álmodni, hogy az álom valóbbnak tartjuk a valónál? Ez az álom pedig ilyen volt. Nem tudom leírni, mit láttam. Ott peronyi utnak felelt meg az, amelyet álombeli vezetőmmel tettem s ezalatt lépten-nyomon kifestett, félig mezitelen nőket láttam. A bokrok tövében bársonyos pázsiton heverték, apró elrejtőző márvány és kőházak küszöbén ültek. Kialítottak felém és kíséremnek, én pedig irtózáttal néztem reájuk.

Végre egy zöld márványból és barna bronzból összerótt palotához értünk. Márványát faragások, ércrészeit vésetek borították. Borzongás fogott el, körülbelül olyan, mint a templom misztikus levegőjébe először lépő leánykát. Es úgy is hiszem, hogy templomban voltam, valami ismeretlen vallás templomában. Kövér kísérem valakihez beszélt, azután gyorsan távozott. Ekkor vettem csak észre a fűszeres illattal telített félhomályban egy szízes embert. Éregetes selem ruhában állt előttem. Kezével szakállát simogatta, mely szőke, hosszú és ápolat volt, olyan mint egy félig nyílt legyező. Szeme tekintete valósággal hozzám tapadt. Egy

Hipnotizáló anyakönyvvezető.

— A misztikus magnetikus gyógymód. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Nagykanizsa, november 21.

A magyar lapokban két-három év óta gyakran jelennek meg hirdetések, amelyek a személyes befolyás bölcsészete című könyv ingyenes megküldését adják tudtára az érdeklődőknek. Az állítólag tudományos értekezés a személyes magnetizmusról, hipnotizmusról és sugallásról beszél és a hirdető vállalat, amelynek „Newyork Institut of Science” (Newyorki tudományos intézet) a hangzatos neve, nem kevesebbet ígér, mint azt, hogy könyvével betegségeket gyógyító erővel tanít hipnotizálni.

Széhhámosság ize volna ennek a hirdetésnek, de most Nagykanizsán akadt egy komoly uriember, aki legalább is arról szolgáltat bizonyosságot, hogy az Institut of Science könyvéből is meg lehet tanulni a hipnotizálást.

A newyorki Institut ugyanis nem éri be a hirdetéssel, hanem egyes kiválasztott címekre külön levélbeli felszólításokat is küldöz. Mintegy két éve ihászti Horváth István nagykanizsai állami anyakönyvvezető ajánlott levelet kapott Amerikából, mely közölve az anyakönyvvezető összes fontos életrajzi adatait, arra a következtetésre jut, hogy az „Institut of Science”, amely a levelet küldi, a címzettet kiválóan alkalmasnak véli felismerni arra, hogy az egész szenvedő emberiség javát szolgáló magnetizmus rejtelmét megismerje és szenvedő embertársai életének meghosszabbítására fordítsa.

Ihászti Horváth István eleinte csupán kuriózumból olvasta a Newyorkból megküldött könyveket, melyek a magnetizmusról és annak osodatételeiről szóltak. Utóbb néhány praktikus kísérlettel meggyőződött arról, hogy itt egész komoly dologról lehet szó és nekilátott a tanuláshoz. Két év alatt elmélet és gyakorlat útján oda fejlesztette az önmagában soha nem sejtett képességét, hogy egy nagykanizsai orvos, akit igen jó hipnotizálóknak ismernek, úgy nyilatkozott, hogy messze földön nincs kiválóbb

művelője ennek a tudománynak a kanizsai anyakönyvvezetőnél.

Horváth István számos érdekes gyógyítást végzett már hipnotizálás útján. Főfájást, fogfájást, fülfájást akárhányszor 8—10 perc alatt megszüntetett azoknál, akik hajlandók voltak általa elhívetni magukat, hogy nem fáj a fejük, foguk, vagy fülük. De ennél súlyosabb bajokat is több kevesebb sikerrel gyógyított a hipnotikus anyakönyvvezető. Így I. István első osztályos gimnázistát vitték hozzá, mert a fiúcska emlékezőtehetsége hihetetlenül gyenge volt és egyáltalán képtelen volt tanulni, sőt képtelen volt a gyakorlati élet legelemibb jelenségeit megfigyelni és erről tanárainak három értelmes szót elmondani. Horváth István két hónapi vesződés után annyira összeterezte türelmes szuggerraló képességeivel a fiúcska figyelmét, hogy végül egy négy soros versikét egyetlen elolvasásra el tudott mondani. A fiú most az I. gimnáziumi osztályt ismétli és igen kielégítően tanul.

Sz. Györgynét, egy kanizsai vasuti munkás feleségét, aki egy év óta nem tudott járni és béna lábait hiába gyógykezelte, az anyakönyvvezető delejes álomba merítette, azt szuggerralta neki, hogy lábait egészségesek, járni tud és ráparancsolt, hogy keljen fel és menjen. Az asszony térdei lassan behajlottak és eleinte két férfitől támogatva, pár óra múlva pedig minden segítség nélkül járkált a szobában, amit aztán óriási csodálkozására éber állapotában is képes volt folytatni.

Sz. Márton kanizsai szijgyártó hét éve teljes izomideg bérülésben szenvedett. A szerencsétlen ember valóságban élő halott volt ez idő alatt. Több orvos kezelte és mind lemondott meggyógyításának reményéről. Felesége vagyont rákötött ápolására, de eredmény nélkül. A beteg teljes mozdulatlanságra volt kárhoztatva; egyetlen tagját nem tudta megmozdítani és már évek óta beszélni sem tudott száj és arcizmának teljes merevsége miatt. Kétségbeesett felesége valamelyik napilapban olvasott az amerikai intézetről. Mint végső eszközhöz, oda fordult és meghozatta a magyar tankönyvet a magnetizmusról azzal a nagy elhatározással,

hogy azt megtanulja és ő fogja boldogtalan férjét meggyógyítani. A newyorki Institut of Science ihászti Horváth Istvánhoz utasította, aki mintegy három hete, naponta 1—2 órán át foglalkozott a beteggel. Az eredmény máris mutatkozik, mert a beteg saját kezével eszik, enyhébb tornázó mozdulatokat végez és hal-kán, de érthetően beszélni kezd.

Ihászti Horváth István, aki még számos ilyen gyógyítást végzett, egy nagykanizsai újságíróknak így nyilatkozott hipnotikus gyógy-módjáról:

— Nem vagyok kuruzsló, mert néha egy-egy pohárnyi tiszta vizen kívül semmiféle gyógyszert nem alkalmazok azoknál, akik megkérnek, hogy kezeljem őket. S ha az lennék, bizonyára nem jelentkezett volna nálam egy orvos is, hogy tanítsam meg a magnetizmus alkalmazásának módjára. Elég kár, hogy ennek a csodálatos természeti erőnek tudományos tanítását a mi orvosi egyetemünkön nem művelik, holott külön kathedrát kellene részére felállítani. Tervekről nem beszéllek. Legfeljebb arról, hogy nemsokára nagy nyilvánosság előtt fogom sokszor önönmagam előtt is szinte hihetetlen eredményeket mutató kísérleteimet produkálni. Tán ezzel megszólaltatom azon százakat is, akik Magyarországon velem egyidejűleg kezdték a newyorki intézet felszólítására a magnetizmust tanulni. Mert sokan vagyunk, akik ebben találjuk az emberiség földi boldogságának kulcsát s akik nem fogunk akadályt ismerni, hogy ez legalább akkora elterjedést érjen el, mint aminőt a nyugati külföldön máris elért. Ez a huszadik század igazi nagy felfedezése, mely többet ér minden repülőgépnél, minden drótnélküli távirónál és a technika valamennyi vívmánysínál, mert az emberiséget visszaadja önmagának!

Jelölés a második alelnöki tisztre. Budapest-ről jelentik: A munkapárt ma este Vojnick István elnöklete alatt értekezletet tartott, amelyen Jankovich Bélát jelölték a képviselőház alelnöki állására, Kabos Ferenc utódjául.

lépésre álltam csak tőle, részketve és megmeredve...

A többi az irtózatos. Pokolbeli lidérenyomás. Undorító, szörnyűség még a gondolata is. A zöld márványtemplom papja megragadott — reám vetette magát... és durván, retentő brutalitással gyötörte, törte testemet, ölelt, ölelt — tépte rólam az egyetlen lepelből álló ruhát... Fájdalmat, eszméletlenséget megfeszítő kint éreztem...

Nem is merem elgondolni mi történt velem. A többi, a további események, melyek úgy szólván ismétlődései ennek, szörnyűségükben zavaritá folynak össze előttem. Tudom, hogy az első meggyalázás után kikerültem a nagy kertbe, a bronzkapus városba. Ott éltem a száz és száz szerencsétlen női teremés között... De mindez csak a homály kétségbeesítő rutságával remeg meg emlékezetemben. Emberek jöttek és mentek körülöttem, gyalázták, gyötörték testemet a bronzkapus város gyepén. Különös formájú apró éredarabokat tettek le mellém. Ruhátlan szegény kis testemre selymes, finom lepleket vetettek. Aztán házikóm is lett a nagy kert egyik zugában. A férfiak pedig végtelen sorban, talán éveken át, százan és százan jöttek, és jöttek. Birtokukba vettek, elhagytak és megfizettek. Emelyítő az emléke is!

Milyen álom ez? Orvos kell, orvos kell nekem! Álom ez, vagy lehetséges? Talán egyszer, talán valahol én egy régebbi énem?

Október 5. Nem tudok megnyugodni. A testem, a bőröm, a husom, a szemeim, a vérte-

len ajkam, a gyöngy karom, minden undorít. Utálom, förtelmesnek találom. Hisz az az álom most már világos! Orvosnál nem voltam még. A véletlen azonban nyomra vitt. Nagybátyámnál voltam, aki ókori történet tudós. Onkéntelenül is megkérdeztem tőle: nem hallotta-e ezt a női nevet: „Tekto.” Habozás nélkül felelt: „Egy egyiptomi királynő neve. Három ezer év előtt élt.” Még mesélt is egyet-mást. Én nem figyeltem rá, csak az járt az eszemben, hogy a kövér a tegnapi álomban királynői névnek mondta a Tektot. És én Tekto voltam álomban! Három évezred előtt jártam álomban! De hiszen akkor —

Október 8. Napok óta kutatok suttyomban nagybátyám könyvtárában. Olvastam egyet-mást Egyiptomról. Igen, most már bizonyos, hogy Egyiptomban éltem. Azért álmodtam. Vagy talán visszajött álomban egy rég mult élet? És akkor, akkor én mindent, mindazt csakugyan...

Október 13. Megtaláltam. Részletesen elolvastam azt a tudományos leírást, mely az én bronzkapus városomra ilik. Ott a nagy egyiptomi városokon kívül, külön elkerített helyen éltek az utca leányai... Minden sor, minden szó megfelel álombeli látomásomnak. Háromezer éve — kurtizán voltam. Nem örületes?

Október 14. Nem tudom, hogy mondjam meg Sándornak. Szegény fiú el akar venni. Már egyszer mondta. Nem vehet feleségül. Ő azt hiszi, leány vagyok. Huszonkét éves. Testben tiszta. Lélekben romlatlan. Pedig háromezer éves vagyok — testben fertőzött, lélekben meggyalázott. Tudok mindent, átéltem mindent —

az utálatosságok egész fertőjét. Hát hogyan mondjam el ezt...

Október 15... azt hiszem, végem van. Rettenetesen szenvedek. Nem bírok az undor érzésétől szabadulni. Testem látása, érintése, sőt csak megérezése is, az a tudat, hogy vagyok, eszembe juttat mindent... Kétségtelen, hogy álomom igaz volt. Több volt, mint álom. Visszaszökés régi, évezredek életemre. Hallottam már ilyen dolgokról. Szabadulni szeretnék minden gondolatától és érzéstől... És nincs bátorságom senkinek szólni... Orvos?...

Október 17. Vajon büne-e az a testemnek, hogy a lelkem akkor azzal a másik testtel úgy élt?... De mikor is voltam én: én... most... akkor... Ez... ez irtózatos.

Október 18. Nem nézhetek a magam szemébe... máséba még kevésbé... Mit keresek... mit hivalkok, mint uri, tiszta leány... hiszen én Tekto kurtizán...

Október 18-án délelőtt 11 órakor lőtte magát egyen a szerencsétlen leány az én lakásomon, amíg én dolgaim után jártam. A divánon feküdt. Mellette több egyiptológus könyv hevert. Halála előtt is ezekkel foglalkozott. Mikor följegyzéseit megtaláltam, megértettem halálát, megértettem vergődését. Magam is megállapítottam, hogy álmanak leírása tökéletesen egybevág a háromezer év előtti Egyiptom szerelmi városainak életével. Hogy mi ez az álom: erre nem tudok felelni. Itt csak hinni lehet és álmélni...

Acsaló bankárok bünpöre

— A tőzsde rejtelméből. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 21.

Rendkívül nagy érdeklődés mellett folytatták ma a zugbankárok bonyodalmas és börzei vonatkozásokban, izgató részletekben gazdag bünpörének tárgyalását. Bankárok, tőzsdések, pénzügyőrök különösen nagy számmal jelentek meg a hallgatóság soraiban. Az ő mesterségükbe vág a pörnek a laikus előtt olykor érthetetlen anyaga s ahogy az ember olykor odafigyel, azt hiszi, hogy a börze nyüzsgő, lármás népe itt csinálja a napi árfolyamokat. A mai tárgyaláson fontos függő kérdést intéztek el a szakértők. Arról volt ugyanis szó, hogy van-e rá mód, hogy valaki a börzén irreális árfolyamot csempésszen a hivatalos listába. A tőzsde titkárai, akiket erre vonatkozólag mint tanukat és szakértőket kihallgattak, kijelentették, hogy az árfolyamokat egy ellenőrző bizottság állapítja meg a kereslet és kínálat aránya alapján s hogy teljességgel lehetetlen a mesterséges árfolyam előidézése. Kihallgatták ma a Neumann-cég egyik volt prokuristáját, Schwartz Gézánt, aki a cég ellen a nyomozat során föltettebb terhelt vallomást tett. Ma jelentékenyen enyhítette a vallomását s a leg súlyosabb körülményekre, melyekkel Neumannékat annak idején megvádolta, nem tudott visszaemlékezni.

Tanuk a tőzsdeüzletről.

Az első tanu Fuchs István, a tőzsde főtitkára. Az elnök ama kérdésére, hogyan állapítják meg a börzén az árfolyamot, elmondja, hogy a titkárok följegyzik a keresletet és kínálatot és a kötések. Dében összeül az ellenőrző-bizottság, a melyen a titkárok előterjesztése alapján megállapítja az árfolyamot.

— Ellenőrzik-e azt mindig, hogy a kötések a valóságnak megfelelnek-e?

— Minden esetben.

— Lehetséges-e, hogy a tőzsdén egyes kommitensek befolyásolják az árfolyamot?

— Lehetséges, de ez fegyelmi eset.

— Emlékszik-e, hogy 1907-ben és 1908-ban voltak-e nagyobb kötések brassói cellulózban és jungbunzlai részvényekben?

— Erre nem emlékszem.

Káldor Gyula dr. a kuriai döntvényre hivatkozik s kéri, engedjék meg neki, hogy a tanukhoz kérdést intézhessen. Neki kötelessége támogatni a vádat s így alkalmat kell neki adni, hogy a bűnösség kérdésének kiderítéséhez hozzájárulhasson.

A törvényszék megtagadta Káldor dr.-nak kérését.

Dési Zoltán dr. védő: Tud-e olyan esetről, mikor az árfolyamszabályozó-bizottság valamely jegyzést megsemmisített?

A tanu: Volt ilyen eset, mikor a bizottság a jegyzést nem találta reálisnak.

Az elnök: Nem tetszik emlékezni arra, hogy 1907-ben és 1908-ban az értékek a tőzsdén emelkedő, vagy hanyatló irányt követték?

— Erre nem emlékszem.

Ottlyk Tihamér tőzsdei segédtitkár vallja, hogy az árfolyamokat a tőzsdén a titkárok előterjesztése alapján az árfolyamellenőrző-bizottság állapítja meg. Hogy a kötések a valóságnak megfelelnek-e, arról a titkárok mindig meggyőződnek. A viszonyoknak meg nem felelő jegyzést nem vesznek figyelembe, csak az olyan jegyzést, mely a keresletnek és a kínálatnak megfelel. Van olyan kötés is, mely a piac félrevezetésére szolgál. Az ilyen kötésnek árszabályozó hatása nincs.

Ügyész: Azt tetszett mondani, hogy hamis kötés akkor jön létre, ha valaki irreális nagy árfolyamon kínál, vagy vesz értéket. Ha ennek az embernek van társa, aki összejátszik vele, hogy állapítják meg azt, hogy a kötés irreális?

— Tisztán a személyi megbízhatóság alapján.

Dési dr.: Lehetséges hónapokon át mesterséges árfolyamot csinálni?

— Mesterséges árfolyamot egyáltalában nem lehet csinálni.

— Hát ha a kereslet és a kínálat összejátszik?

— Azt mindig konstatálhatjuk.

— Az árjegyzék-ellenőrző bizottság mindig megvizsgálja az árfolyamot?

— Mindig.

Elnök fölfüggeszti a tanu meghiteltetését, miután vallomása homlokegyenest ellenkezik Krausz tőzsdei titkár vallomásával.

A brassói cellulóze-részvények.

Augenfeld Izidor Leó, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója vallja, hogy a brassói cellulóze gyár részvényei nagy része, 1736 darab a Hitelbank tárcájában volt.

Kovács Géza, a Magyar Általános Hitelbank igazgatója, vallja, hogy nem emlékszik rá, hogy a brassói cellulóze gyár részvényeiből 1907. végén hány darab volt a bank tárcájában. Az árfolyamuk akkor visszamenő volt.

Elnök: A vizsgálat során azt mondta, hogy a brassói papírban akkor mindig vesztett, aki akkor kötésekét csinált. Sőt: azóta folytonosan visszamenő az ár. Igaz ez? — Ez igaz. A konjunktúra okozta, hogy visszamentek. — Hát a Hitelbank nem dobta akkor nagy tömegben a piacra? — Nem. — Összeköttetésben állt a bank Neumannal? — Nem. — Milyen hírek örvendett a Neumann Miksa cég abban az időben? — Mivel nem voltunk vele összeköttetésben, nem érzem magamat hivatva, hogy erről véleményt mondjak.

Ügyész: A Hitelbank spekulált-e ezekkel a papirokkal a börzén?

— A Hitelbank egyáltalában nem spekulál a börzén.

Neumannék prokuristájára.

Schwartz Gézánt alkalmazottja volt Neumann Miksának. Ő adminisztrálta a cég lapjait s egyúttal a prokuristája volt a cégnek. A lapnak is, a banknak is más levélpapírja volt. A szerkesztő Basch volt, aki Lóránt utasítására írta a cikkeket.

Elnök: Ki volt az oka, hogy mikor a cégből kilépett, leleplezéssel állott elő?

— Összetűztem Neumannal.

— Hogy értette azt, hogy lehet megtűrni az olyan bankot, mely a népet kifosztja? — Olvastam a leveleket, amelyeket a külföldi kommitensek intéztek a céghez, s abból láttam, hogy panaszkodnak.

— Hogy keletkezett az összeköttetés a külföldiek és Neumannék közt?

— Prospektusokat küldtek szét Németországba, s annak alapján jöttek a kommitensek.

— A vizsgálat során azt mondta, hogy az ügynököknek az volt a hivatásuk, hogy puhatolják ki, kinek van értékpapírosa s azokat beszéljék rá, hogy vegyenek más értékpapírost s ha fedezetet adtak, azt sohasem látták többé.

— Erre nem emlékszem. — Ön esküt tett a vallomására. — Nem emlékszem rá. — Milyen összeköttetésben volt a cég az informáló irodákkal? — A tanu hallgat. — A vizsgálat során azt mondta, hogy ha az informáló irodától információt kértek Neumannról, az iroda mindig elküldte az informálót kérő levelet Neumannnak, aki maga adta meg magáról az információt s az irodát ezért a szivességgért honorálta. — Ez igaz. — Azt is vallotta, hogy a cég különösen jungbunzlai és a brassói papirokat favorizálta. — Ez igaz. — Azt is mondta, hogy a cég ezeknek a papiroknak az árfolyamát mesterségesen emelte. — Erre nem emlékszem. — Igaz az, hogy Lóránt Félix könyvet vezetett ezzel a felirással: Tabló. Mi volt abban a könyvben? — A kommitensek nevei.

— Igaz az, hogy Neumann Miksa olyan szivtelen volt, hogy könyörtelenül megkoppasztott mindenkit? — Neumann azt tette, amit Lóránt parancsolt neki. — Igaz az, hogy a cég in sich játszott? — Igaz. — Igaz, hogy ilyen

kötésér: kamatot és kurtázst számított? — Igaz.

— Igaz az, hogy ezt a manővert úgy rendezte, hogy a kamat és a kurtázst föleméztette a depot? — Erre nem emlékszem.

— Igaz az, hogyha valamely kommitens követelte a cégtől, hogy mutassa meg, vajon van-e fedezete, ez a pénztárban lévő idegen depot-val nyugtatta meg a feleket? — Nem emlékszem erre. — Ön a vizsgálat során azt is vallotta, hogy a cég az adó körül is nagy visszaéléseket követett el. — Erre sem emlékszem. — Nem adott önnek Neumann Miksa semmit a mai vallomásért? — Nem adott. — Elfördült-e az, hogy a cég az egyik papírost melegen ajánlotta egyik másik kommitensnek, egy másiknak pedig ugyanakkor ugyanazt a papírost leszólta? — Ez igaz.

Neumann Miksa a tanu vallomására megjegyzi, hogy föltűnő, hogy csak egy esztendőre az elbocsátása után állott elő a leleplezéssel. A tanu, úgymond, valakinek a befolyása alatt tette meg a rendőrségnél vallomását, melynek minden részlete valótlan.

Elnök (a tanuhoz): Kit küldött Neumann magához, hogy hallgatásra bírja, miután az üzletből kilépett s milyen ajánlatot tett önnek?

Tanu: Basch járt nálam, de eljött hozzám maga Neumann is s megkérdezte tőlem, mit tettem, hogy a németországi kommitenseket egyszerre bizalmatlanság fogta el.

Az ügyész: A tanu a vizsgálat során hátrázott terhelt vallomást tett s ma igen sok körülményre nem akar emlékezni. Én mindazonáltal a tanu megesketését kérem.

Dési dr.: A tanu pörben áll a vádlottal, azonkívül zsaroló kísérletet is követett el. Szavahihetősége föltettebb csekély, én a törvényszékre bízom, hogy meghitelteti-e a tanut, vagy sem.

A törvényszék a tanu meghiteltetését elrendeli.

Schwartz Géza tanu vallja, hogy a felesége öt évig volt Neumann szolgálatában. A felesége pört indított Neumann ellen, aki 1500 koronával kiegyezett. Neumann föl is kereste a lakásán s előbb megfenyegette a feleségét, aztán kérésre fogta a dolgot.

Van-e mesterséges árfolyam?

Schertz József, a tőzsde titkára, szintén arról ad fölvilágosítást, hogy hogyan állapítják meg a tőzsdén a kurzusokat. Azt mondja, hogy lehetlenség az árfolyamot mesterségesen fölhajtani, vagy leszállítani.

Az elnök: Akkor mire való a tőzsdeszabályzatban az a rendelkezés, mely a mesterséges árfolyam előidézését szigorúan bünteti?

— Ha a titkár észreveszi, hogy valaki mesterséges árfolyamot akar előidézni, arról jelentést tesz a bizottságnak.

Dési dr.: Ha az ügyfelek észreveszik, hogy megokolatlan valamely árfolyam, szoktak ezért panaszt tenni?

— Hógyne.

Krausz Sándor volt tőzsdetitkár, most remisszió, szintén az árfolyam megállapításáról ad fölvilágosítást.

Elnök: Ön azt mondta a rendőrségen, hogy lehetséges, hogy valaki mesterséges árfolyamot idéz elő a börzén.

— Igen, ha összebeszélnek, de az nem tárgya a hivatalos árfolyamnak.

— A vizsgálóbíró előtt másképpen adta ezt elő. Azt mondta, hogy az ügynökök, akik ha ilyen manővereknél közreműködnek, bélelt kézszoritást kaptak.

— Máltóságos uram, négy óráig hallgattak ki, eközben kiküldtek, beküldtek s aztán aláírták velem a jegyzőkönyvet.

Ügyész a tanu megesketését ellenzi, mert vallomása a vizsgálat során tett vallomásával homlokegyenest ellenkezik.

Dési Géza dr. kéri a meghiteltetését. A törvényszék a tanut meghiteltette.

A jungbunzlai igazgató.

Ezután az elnök Kalm Ferdinándot, a jungbunzlai gyár igazgatóját hallgatta ki. A tanu elmondja, hogy a vállalatnak 3,960.000 korona alaptőkéje és hétezer darab részvénye van. A részvényeket csak a bécsi tőzsdén jegyzik.

Elnök: Hogy van az, hogy 1908-ban nem fizettek osztalékot?

— A konjunkturák rosszak voltak s egy szeszpartell alakult ellenünk.

— 1905-től kezdve csökkent a részvények árfolyama?

— A papírok belső értéke sokkal nagyobb volt, mint az árfolyamuk.

— Tud ön arról, hogy Neumannék spekuláltak a vállalat papírjaival?

— Csak utólag tudtuk meg.

— Igaz az, hogy Basch mint részvényes, jelen volt a közgyűléseken?

— Ez igaz.

Timkó dr. királyi ügyész: Nem azért estek a papírok, mert mesterséges börzemanóvórek voltak?

— Nem hiszem, ez nem valószínű.

Az elnök délután a tárgyalást holnapra halasztotta.

Lelkész és tanító harca.

— Az aradi román szentszék irataiból —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

Figyelemreméltó okirat került ma a kecskésbe. Az okmányt Trutia Péter aradi ügyvéd, az aradi román egyházmegyei szentszék ügyésze nyújtotta be a szentszékhez Dirlea Pál borosjenői román tanító ellen beadott fegyelmi feljelentés ügyében. Mai lapunkban foglalkoztunk Dirlea Pál becsületsértési perével, amelyben az aradi törvényszék tudvalevőleg felmentette a tanítót. Ennek a háboruszkodásnak olyan érdekes előzményei vannak, hogy a román hívek okulására szükségesnek tartjuk annak bővebb ismertetését.

A borosjenői járásbíróóság tudvalevőleg Dirleát 120 korona pénzbírságra ítélte, mert az utcán tetteg inzulálta Balán Vazul román lelkészt. Az aradi törvényszék azonban bizonyítékok elégtelensége miatt felmentette. Ezt a becsületsértési pert megelőzte az a fegyelmi vizsgálat, amelyet az aradi román szentszék indított Dirlea ellen Balán Vazul feljelentésére. A lelkész a legképtelenebb vádakkal illette a tanítót és Dirleát a szentszék rövid időre fel is függesztette állásától. A tanító ellen indított vizsgálatot Trutia ügyész vezette és a vizsgálat eredményéről négy oldalas jelentést készített. A kezünk között lévő jelentés szerint Balán Vazul pénzt adott egyes borosjenői embereknek, hogy azok azt vallják, mintha tudnának arról, hogy Dirlea a tanítványjaival fajtalanok. A lelkésznek ezért a cselekedetért Trutia kérte is a szentszékét, hogy Balán Vazul ellen indítsa meg a fegyelmi vizsgálatot. A jelentésnek erre vonatkozó részét szó szerint itt közöljük:

„Mindezen körülményekből kitűnik, hogy az egész vád egyházi és iskolai hivatalnokaink szégyenére, hívóink demoralizálására, sőt némely szavak használata által maguknak az iskolalátogató gyermekek demoralizálására is, alaptalan és igaztalan vád, amelyet boszúvágyból maga Balán Vazul lelkész kezdeményezett és tett folyamatba. Ezen alaptalan és igaztalan vádakkal szemben azonban bebizonyítást nyertek, mint igaz tények a vádlott tanítóval szemben, hogy az illetékes esperesi hivattal szemben illetlenül viselkedett azáltal, hogy azon hivatalhoz hivatalos ügyben darabka papírokon folyamodott, és az 1910. évi január 22-iki vizsgálat alkalmával megtagadta az illetékes esperessel szemben való engedelmességet. Saját beismerése alapján beigazolást nyert, hogy az órarendet nem állította össze, az új tanterv alapján, mindannak dacára, hogy erre az esperesi hivatal által felszólított. Arde-

lean János és Feier György vallomásaival beigazolást nyert, hogy az 1910. január 30-án tartott egyházközségi bizottsági ülésen sértő kifejezéseket használt Balán Vazul, lelkész szemben. Saját beismerése alapján beigazolást nyert, hogy habár a szüreti szünet csak okt. 6-ig volt engedélyezve, vádlott tanító csak okt. 7-én kezdte meg az előadásokat. Mindezen cselekmények kihágásokat képeznek a tanító hivatalos eljárásában és illetlen magatartást felelősséggel szemben, amelyek a fegyelmi szabályzat 2. §-ának b) és c) pontjaiban vannak körülírva; szembe helyezve ezekkel azt, hogy az egyházközségi képviselőtestület 1910. januárban tartott ülésén a vádlott tanító részére bizonyítványt állított ki, amely szerint, *mióta Borosjenőn tanító, úgy ideiglenes, mint végleges minőségben példára méltó és kifogástalan magaviseletet tanusított, hivatását pontosan és lelkiismeretesen töltvén be, miért is a fegyelmi szabályzat 4. §-a értelmében kérem a főiszteendő Szentszékét, hogy Dirlea Pált, a fegyelmi eljárás mellőzésével dorgálásra ítélje és ezen ügynek a befejeztével az összes idevonatkozó iratokat Balán Vazul lelkész ellen való fegyelmi eljárás megindítása végett az egyházi tanácshoz áttegye, aki ezen, nemcsak vádlott tanítóra, hanem a mi iskolai és egyházi intézményeinkre is szégyenletes intrikákat szötte, s amely intrikák egyházunk eme községében lévő hívóink vallásos és erkölcsi érzelmeiket mélyen megsértették. Muntean Constantin, Cresta Antal és Balán Vazul vádlókat pedig, akik Dirlea Pál tanító elleni vádjuk által, botrányos és erkölestelen magaviseletük által okot szolgáltatnak a vizsgálatra és kérték is a vizsgálatot, kérem ezen vizsgálat folytán felmerült összes költségeknek 15 nap és végrehajtás terhe mellett leendő megfizetésére kötelezni.*”

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Szerda: Kisgróf, operett. (A. bérlet.)

Csütörtök: Othello, tragédia, Shakespeare ciklus első estéje. (B. bérlet.)

Péntek: Szentivánéji álom, vígjáték. (C. bérlet.)

Szombat: Királyfogás, operette. Új betanulással. (A. bérlet.)

Béke apostolok Aradon.

— Zippernovszky Károlyné és Giesswein Sándor előadásai. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, november 21.

A Kőlcsey-egyesület állandó és a város krémjét alkotó közönsége tiltakozik bizonyára az ellen, hogy az idei szezon magas nivóju öszejöveteleit még mindig zsuroknak nevezzük. Az előadók személye, az előadások, de különösen az egységes tendencia: a szociális fejlődésnek minden szempontból való megvilágítása, kiemelték a kisvárosias zsúrkeretek közül a Kőlcsey egyet ünneppajait.

Az egész világot átfogó és a kultur nemzetek legjobbjait agitálásba hajtó eszmék hirdetésének volt színhelye ma a Kőlcsey-egyesület gyűlésterme, amelyet zsufolásig töltött meg Arad legelőkelőbb hölgy és férfiközönsége. A békének, az emberiség legtermékenyebb áldásának világhírű apostolai, Zippernovszky Károlyné és Giesswein Sándor dr. kanonok állottak a pódiumon és tartalmas, gondolatokban gazdag előadással, majd a könnyebb csevegésnek megkapó és közvetlen formájában oktatták, felvilágosították és bizonyára meg is győzték hallgatóságukat arról a legnagyobb igazságról, hogy az emberiség feladata: a demokratikus fejlődés csak a háborúk lehetetlenné tétele után bontakozik ki a maga teljes pompájában.

Zippernovszky Károlyné, a béke mozgalomban Suttner Bertának hűséges fegyvertársa, nagy ap-

parátussal, a megdönthetetlen adatok végtelen gazdag sorozatával bizonyította, hogy a nemzetek ereje miként csenevészedik el az örökös fegyveres készültség közepette. Finom gunynyal, asszonyi bájosággal tudta ostorozni a békemozgalom lekicsinylőit, akik osztályérdekek szolgálatában állva szeretnék utópiának, ábrándnak szigmatizálni azt a legnemesebb emberi törekvést, mely az igazi isteni gondolatnak: a békének, a nemzetközi békebírósgoknak propagálói lelkesíti. A legkomolyabb tudományos értékkel bíró értekezést a közönség viharos tapsokkal tüntette ki.

Minden kulturális és szociális mozgalom élén találkozunk Giesswein Sándor nevével, akinek következetes szabadelvűsége épen olyan tiszteletreméltó jellemvonása, mint amilyen nagy ereje a gazdag tudás és felfogásbeli haladottság. A skandináv népek magas társadalmi és nemzeti értékéről csevegett tapasztalatai alapján, színesen, közvetlenül és derűsen. A dánok, norvégok és svédok munkaszeretettét, becsületeségét és józanságát frappáns példákkal, megszűre bevilágító apró jellemző tényekkel. Annak bizonyítására, hogy a kézimunkán, a slójdön alapuló népoktatás és középiskolai nevelés milyen jellemessé neveli a népeket, elmondotta, hogy egy norvég fürdőben a portás teológiai hallgató volt és az aradi közönség zugó tapsokkal fejezte ki rokongondolkodását a tudós előadóval, mikor ez azt jelentette ki, hogy büszke volt a *keszthelyi jogász pincérekre*. A puritán becsületeséget mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény — mondotta — minthogy a pénzesleveleket a nép az országot mentén kövek alá helyezi el és a 24 óra múlva arra menő postás szedi össze. Soha még senki Skandináviában „postarablást” el nem követett. Az alkoholelles mozgalom óriási elterjedtségét és a szeszfogyasztás minimális voltát a józanság bizonyítására részletesen tárgyalta.

Alig ért véget az óváció, mikor az illusztris előadó befejezte mondandóit. Rozsnyay József dr. vetítése mellett az északi országok természeti szépségeit mutatta be képeken.

* Szendrei Mihály jubileuma. Irtunk már arról, hogy az aradi színtársulat a közönséggel együtt november 30-án nagyszabású ünnepélyt rendez Szendrei Mihály tiszteletére abból az alkalomból, hogy az aradi színház kiváló igazgatója most tölti be működésének 25. esztendejét. Az ünnepélyt előkészítő nagyszámú rendező bizottság ma délután tartotta meg első ülését Varjassy Lajos polgármester elnöklésével. Ezen megállapították az ünnepség lefolyását, amely a színházban este 7 órakor a Papa című darab előadásának kezdete előtt fog végbe menni. A város nevében Varjassy polgármester üdvözlö, majd beszédet intéztek a Kőlcsey-egyesület, a színiügyi bizottság, az aradi újságírók, továbbá a színtársulat nevében. Valószínű, hogy a vidékről ideérkező színigazgatók szintén mondanak üdvözlő beszédet. Az előadás után a Fehér Keresztben társas lakomát rendeznek a jubiléum tiszteletére. A bemutató előadásra már hétfőtől kezdve lehet jegyet váltani. Tekintettel arra, hogy a jubileum első napja A) bérletiszünetben kerül színre, a rendező bizottság felkéri a bérletet, hogy helyeik megtartása végett idejekorán intézkedni szíveskedjenek.

* Shakespeare ciklus. Az irodalmi ciklus folytatásaképpen Shakespeare két klasszikus alkotását hozza színre a színtársulat. Holnap a drámai mélységekben gazdag Othelót játssza a színtársulat, a címszerepben Keszler Edével. A többi szerepet Szendrei, Beregi dr., Dolly, Várnay, Vass, Kápolnay Juliska és Novák Irén

játszák. Pénteken Shakespeare vigjátéka a Szentiványéji álom, kerül színre. A stilszerű előadás hangulatát emelni fogja Mendelssohn kicérő zenéje, amelyet a szintársulat teljes zenekara fog eljátszani. A tündérregében közreműködik az egész szintársulat.

* Királyfogás. A Csiky Gergely-ciklus utolsó darabja a Királyfogás. szombat és vasárnap este kerül színre. Csiky és Konti szépzenejű dalműve Krecsányi óta nem került színre Aradon és így premier számba mehet ennek az operettnek a felújítása. A főszerepeket az operettegyüttes legkiválóbb erői játsszák.

* A Dugonics Társaságból. A Szegedi Dugonics Társaság vasárnap délután tartotta meg őszi második felolvasó ülést a városi székhelyű nagy termében Kovács János alelnök elnöklété alatt. Móra Ferenc r. tag „Rajzok a szegény sorról” címmel rajzokat olvasott fel. Tordai Imre dr. a tudományos osztály rendes tagja „Az energiáról” tartott székfoglaló szabad előadást. Ditrói Nándor vendég „Ezsébet királyné emlékezete című művéből” költeményeket mutatott be, végül Scossa Dezső r. tag „Tollagi János viszontagságai” című humorizmusát olvasta fel. A nagyszámú közönség sok tappsal honorálta a fölolvasókat.

* A négy ördög. (Szenzációs tragédia az artista világból. Az Apolló slágere.) A norvég filmgyár egymásután szenzációs meglepetésekben részesíti a művelt emberiséget. Még lesem csillapult a közönség között az a szenvedélyes láz, amelyet a Dr. Gar el Hama izgalmas eseménye s művészi technika idézett elő s már nyomában lépett a négy ördög iránt megnyilvánuló nagy érdeklődés. Ez a legújabb norvég slágerfilm még virtuozabb kompozícióra van építve úgy eseményben mint kivitelben. Előjátékából és két felvonásból áll a tragédia s a filmje mintegy kétezer méter hosszú. A fővárosban néhány nappal ezelőtt került bemutatásra s ma már csaknem az egész Budapest érdeklődése és csodálkozása fordul a négy ördög című szenzációs norvég film felé. A vidéken először az Apolló-színház szerezte meg a hatalmas képet, melyet szerdától kezdve mutat be. Az izgalmas esemény abban domborodik ki, hogy a szép artista nő, amikor megtudja, hogy a partnere, aki kedvese is, elhagyta, a cirkuszban borzalmas drámát idéz elő. A nagy magasságban légtornázás közben elengedi a kötelet s mind a ketten lezuhannak a pódiumra, ahol holtan terülnek el.

177

VÁROS ÉS MEGYE.

Visszavont ajánlat. Zikó János, a városi fogyasztási hivatal főnöke, aki — mint megírtuk — a tűzéraktanya telkére és a Zöldkorosmára bérájanlatot adott be, ma arról értesítette a tanácsot egy beadványban, hogy ajánlatát visszavonja, mert nem hajlandó a gazdasági szék által javaslatba hozott 2800 korona bért fizetni.

Mértékhitelítés a megyében. Az aradi mértékhitelítő hivatal a jövő évben folytatja az idén megkezdett időszakos mértékhitelítéseket Aradon és a megyében. A hitelítésre december 31-ig kell jelentkezni a mértékhitelítő hivatalban, az aradi polgármesteri hivatalnál, illetőleg az egyes községi előljáróságoknál kapható hivatalos nyomtatványon. Hitelítési központok lesznek, ahová a mértékhitelítő hivatal kiküldöttje kiszáll, Arad, a II., VII., VIII., IX. és X. kerületben (az I. és III—VI. kerületekben idén történt a hitelítés), továbbá a borossebesi járásban Ácsil, Borossebes, Dózsa, Honcót, Kőrösbökény, a máriaradnai járásban Ilto, Konop, Máriaradna, Marosborsa, Ópálos, Marospetres, Soborsin, Tótvárád, a nagyhalmágyi járásban Ácsfalva, Halmágycaucs, Nagy-halmágy, a tornovai járásban Doroszlófalva, Feltót, Selénd, Tornova, a világosi járásban Kovászi, Magyarád, Pankota, Ujszentanna és Világos.

A temesvári rablógyilkosság tárgyalása.

(Második nap. — Bizonyítékok Balázs István ellen.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Temesvár, november 21.

Temesvárott most egyébről se beszélnek, mint a zálogos rablógyilkosságának a bűnpöréről. A vádlott Balázs István most, hogy a halálos ítélet réme megjelent fölötte, visszavont mindent, tagad és kétségbeesett erőlködéssel viaskodik a terhelő tanúkkal. A tanuvallomások során egész sereg izgalmas jelenet volt, de nagy visszatetszést keltett Balázs cinizmusa.

Ma folyamán kitudódott, hogy Balázs István három napja nem evett. Vasárnap már otthagyta az ebédjét, tegnap a tárgyalás első napján sem evett. Ma, a déli szünet előtt aztán odament Balázshoz Szigeti Henrik dr. törvényszéki orvos és így szólt hozzá:

— Figyelmeztetem, ha ma sem eszi meg az ebédjét, úgy mesterségesen fogom táplálni. Csövön fogom a gyomrába önteni az ételt!

Ugy látszik, Balázs lelke mégis csak hatnak a főtárgyalás izgalmai és mégis csak aggódik a sorsa fölött, fél a szigorú büntetéstől, hogy enni sem akar.

A törvényszéki orvos fenyegetése azonban hatott. Balázs ma már ebédelt. Elfogyasztotta a négy tojásból készített rántottát.

A szakértők a gyilkosságról.

A tárgyalás második napján elsőnek Mannheim Jakab dr. törvényszéki helyettes-orvost hallgatta ki a bíróság. Mannheim második törvényszéki szakértő volt ebben az ügyben és elmondta, hogy a holttesten négy koponyatörést és több szurást talált, egyet a mell balfelén. A fejen levő ütések legalább négy ütéstől származnak, melyek föltétlenül halálosak, mert agyhüdnést okoznak.

Elnök: Ha orvosi segítség érkezik, megmenthető lett volna Löwinger Ferenc?

Tanu: Nem.

— Mitől eredhettek a fejszúrások?

— Tompa tárgytól. Eredhetett a bűnjelkek közt levő széklábtól is.

Ügyész: Milyen helyzetben érheték Löwinger az ütések?

— Hátról és leguggolva kellett lennie.

— Hát a szurások?

— Az előről kapott szurások álló helyzetben, de a hátról kapott szurások már guggolva érték.

A következő szakértő Wittburg Valter báró utászkapitány, aki arról mondott szakvéleményt, hogy milyen fegyvertől halhatott meg Löwinger. A kapitány világosra fejtegette, hogyan állapította meg a sérülések természetét. Próbálványokat csinált Balázs revolveréből és azok a lyukak, melyeket a golyók ejtettek, nem egyeztek a zálogos véres ruháján talált lyukakkal, amelyek összehajtván T alakot eredményeztek. Ebből következtette, hogy Löwinger háromélű ráspolyszerű tárgyval ölték meg.

Plazics Dusán, a második fegyverszakértő ugyanezeket vallotta.

Ezután az elnök felmutatta az esküdteknek a meggyilkolt Löwinger véres ingét és mellényét.

Balázs István anyja.

Az első ma kihallgatott tanu Balázs Józsefné a vádlott anyját szólították tanuskodásra. Az elnök kioktatta, hogy fia ellen nem köteles vallomást tenni. — Nem is tudok semmit — mondotta esőndesen az öreg asszony. Balászné nem is nézett fiára, úgy ment ki a tereméből.

A gyilkos volt őrmestere.

Batula Károly nagyikindai vasuti altiszt volt a következő tanu. Mint őrmester szolgált annál a századnál, ahol Balázs közlegény volt.

— Milyenek ismerté Balázst? — kérdezte az elnök.

— Mikor a századhoz kerültem, a kapitány ur azt mondta, hogy Balázs börtönben ül, nagyon kell rá vigyázni, mert veszedelmes ember.

— Megtörtént, hogy Balázs két-három napig is kint volt?

— Igen, mert kapott szabadságot.

— Adott önnek pénzt?

— Egyszer karácsonykor kölesöt kért és azt megadta. Elmondta ezután Batula, hogy a kaszárnyában egyszer eltűnt egy revolver és bebizonyosodott, hogy Balázs lopta el.

— Akkor történt ez, mikor a vámházi gyilkosság?

— Nem emlékszem.

Akik nem vallanak.

Pelle János disznókereskedő, Balázs sógora került ezután sorra. Felesége Balázs Istvánnak nővére.

— Rokonságban van ön a vádlottal? — kérdezte az elnök.

— Eddig igen, de most már nem — felelte Pelle a hallgatóság nagy derűtsége közben.

A sógor nem kívánt vallomást tenni, ugyszintén Pelle Jánosné, született Balázs Mária, a rablógyilkos nővére sem.

Egy terhelő tanu.

Brutyó József postás tanu együtt szolgált Balázssal és akit le akart egy ízben szurni Balázs.

Elnök: Ismeri Balázst?

Brutyó József: Igen.

— Mikor került ki Balázs a garnizonból?

— Azt így nem tudom.

— Ki figyelmeztette magát, hogy Balázs veszedelmes?

— Aki átadta a szolgálatot. A figyelmeztetés után nagyon vigyáztam Balázssal, akinek kaszárnyaárstoma volt. Egy vasárnap délután, amikor ketten voltunk a kaszárnyaszobában.

Láng Béla dr.: A tanuhoz olyan kérdés nem intézhető, amely az ügygyel semmiféle összefüggésben nincs. Az, hogy Balázs és Brutyó között a katonaságnál mi volt, az nem tartozik a rablógyilkossághoz.

Virág Béla dr. elnök: Védő indítványát nem teszem bírói döntés tárgyává és ha még egyszer feibeszakít, azt a tárgyalási rend megzavarásának tekintem és megtorlással fogok élni.

Láng Béla dr. ez ellen semmisségi panaszt jelentett be.

Elnök: Brutyó folytassa!

Brutyó: Azon vasárnap a kaszárnya padlásán Balázs, aki lopott, a szuronnal nekem akart jönni és megfenyegetett. Még ma is izgatott vagyok, ha rá gondolok. Szeretném ezt emlékezetemből kitörölni — felelte páthozszal a tanu.

— Nem ellensége Balásznak?

— Nem, de féltém tőle. Azt mondta, szerencsém, hogy nem szólok.

Elnök: Nem beszélt magának Balázs rablásról?

— De igen. Szándéka volt neki a bárónál, ahol én szolgáltam, betörni. Engem is kényszerített és voltunk Kikindán is, de nem törtünk be. Nekem sikerült öt meggyőzőnem, hogy ne menjünk be. En az izgalomtól beteg lettem és a kórházba kerültem. Balázs is odajött, kezén karmolástól eredő sebek voltak. Tanu ekkor szemébe mondta vádlottnak, hogy öt le akarta szurni mint katona.

Balázs: Nem igaz!

Brutyó József: Amikor a vámházi rablógyilkosság történt, akkor tűnt el a kaszárnyából egy revolver, amelyet később Balásznál látott is.

— Mi tud a június 10-iki eseményről?

— Aznap délután fél kettőkor találkoztam a Délvidéki Kávéháznál Balázssal. Nekem feltűnt a viselkedése; hegedűtok volt a kezében. Meg akartam fogni a tokot, az nehéz volt. Ő azt mondta, hogy a tokot a vasutra viszi egy barátja megbizásából. Este, amikor hallottam a gyilkosságot, mindjárt jelentettem, hogy találkoztam vele.

A szembesítésnél Balázs István kijelentette, hogy Brutyó vallomása hazugság. Mikor Brutyó szemtől-szembe megismételte vallomását, Balázs mosolygott.

Brutyót a védő ellenzése dacára megeskették.

A rablógyilkos menyasszonya.

Horák Mária, a vádlott menyasszonya a következő tanu. Mikor a leányt szólították, Balázon látható izgalom vett erőt. Elfordult és úgy szeretet volna űlni, hogy a tekintete még csak véletlenül se találkozzék a leányéval.

Elnök: Maga Balázs István jegyese, ki vannak hirdetve, még csak az esküvő nem volt meg. Kíván vallani?

— Nem kívánok — felelte halkán a leány és kiment a teremből. Balázs most már feléje fordult és szeretete volna elfogni a pillantását, de hasztalan volt.

Horák József, Mária apja következett. Elmondja, hogyan ismerkedett meg a rablógyilkossal.

— A múlt karácsonykor volt először náunk Kishegyesen Balázs. Szegény fiatal embernek mutatkozott, ajándékokat nem vitt a leányomnak, csak egyszer láttam nála virágcsokrot. Az eljegyzés után sokszor volt nálunk.

— Az elfogatás napján mikor jött?

— Előző nap délután négy órakor. Nem voltam jelen, mikor megvasalták, mert a másik szobába mentem, mikor láttam a csendőröket. Elmondta azután az öreg Horák, hogy mikor az egyik leánya ki akart vándorolni Amerikába s ő jelzalogkölcsonnt szeretett volna felvenni a földjére, Balázs nem engedte s azt mondta, hogy majd ő szerez pénzt jelzalogteher nélkül.

— Mikor ígérte Balázs, hogy pénzt ad erre a célra?

— Nem emlékszem.

A meggyilkolt zálogos bátyja.

Löwinger Salamon, a meggyilkolt Löwinger Ferenc bátyja német tolmács közvetítésével teszi meg vallomását. A Löwinger S. és Társai cég alatt volt bejegyezve. Hárman voltunk tulajdonosai, én és fivérem, Ferenc és Fülöp. A zálogüzleten kívül egy aranyműves bolt is van. Elnök kérdésére elmondja, hogy ő az ékszerüzletben az eladásokat eszközli, a zálogüzletben csak annyiban volt dolga, hogy nagyobb tárgyakat ő szokott megbesszteni.

— Ismeri Balázs Istvánt? — Igen. — Mikor találkozott vele legelőször? — Május huszonnyolcadikán a zálogház körül láttam ólálkodni. — Mondja el ennek a május huszonnyolcadikának a történetét.

— Május huszonnyolcadikán reggel félhétkor sógorom átjött hozzám, hogy menjek azonnal az üzletbe, mert ott nagy baj történt. Egy detektív jött és elmondta, hogy egy idegennél talált ezerkétszáz korona pénzt és ékszer. Erre bementem a sógorommal a városba.

— Hány órakor?

— Háromnegyed hétkor reggel. Előbb az elárusító üzletbe szaladtam, hel mindent rendben találtam, azután átmentem a zálogüzletbe. Itt már várt rám Löwinger Ferencné a kulcsokkal. Felnyitottam az üzletet, erre odajött Balázs és bementem vele az üzletbe, sógorom azonban visszamaradt az ajtó közelében.

Az üzletben mindent rendben találtam és kimentünk. Hogy Balázs mit mondott az üzletben, arra nem emlékszem, mert nagyon izgatott voltam. De hogy ő volt, azt határozottan állíthatom, mert tisztán felismerem most is.

— Nem beszélt Balázs az ezerkétszáz koronáról, nem adta ki magát detektívnek?

— Nem nekem, hanem a sógoromnak.

— Térjünk át most már a június tizedikére. Hol volt ön ebéd után?

— Félkettőkor az Illits-féle kioszkba mentem. Onnan félhárom táján mentem az üzletbe. A redőnyöket félig lehuzva találtam, ez azonban nem tűnt fel nekem, mert Ferenc gyakran lehuzta félig a redőnyöket, ha elment valahova a közelbe. Három óra után még mindig nem volt ott a fivérem és Lieblich, a becsűs megkérdezett, hogy most mit csináljunk. Azt feleltem, küldjön ki a lakására érte. Én pedig ismét az üzlet elé mentem és benézve, láttam, hogy a nagy pénzszekrények ajtai tárva-nyitva állanak, a fiókok ki vannak huzva, szóval nagy baj történt. Rögtön a rendőrségre szaladtam és mire visszajöttem, az üzlet már nyitva volt, elém jött Lieblich és azt mondta, a sze-

rencsétlenség megtörtént, ott fekszik az öreg ur holtan.

— Balázs István, van-e észrevétele a tanu vallomására?

Balázs István: Kérem előbb Löwinger Ferencné kihallgatását.

— Ne kérjen semmit! Van-e a vallomásra megjegyzése, vagy nincs?

— Most nincs.

Láng Béla dr. ellenzi Löwinger megeskettését.

A törvényszék elrendeli Löwinger Salamon megeskettését, ami miatt a védő semmiségi panaszt jelent be.

Balázs és a rendőrök.

A következő tanu Miskovits Mihály pincér az elnök kérdéseire elmondja, hogy katonabajtársa volt Balázs Istvánnak, de sohasem érintkezett vele és közelebről nem ismeri. A gyilkosság előtt pár nappal Balázs megfordult a Magyar Király-korezmában, ahol tanu akkor pincér volt és látott is nála egy arany karperecet, amelyet az dugdosva rejtegetett kabátja alá.

Elnök: Igaz-e, hogy ha rendőrségi ember jött be a korezmába és Balázs ott tartózkodott, a szemébe huzta a kalapját?

Tanu: Igaz, sőt rendszerint ki is ment.

A zálogos özvegye.

Ezután következett Löwinger Ferencné, a meggyilkolt özvegyének kihallgatása. Talpig gyászba, fia karjára támaszkodva jelenik meg a bíróság előtt. Csak igen halkán, szakadozva beszél és válaszol a hozzá intézett kérdésekre. Látszik, hogy minden szó kiejtése nehezére esik. Mialatt beszél, Balázs merően, szinte fölényes cinizmussal néz rá, a közönség pedig sajnálkozva, sokan könnyes szemmel nézik.

Elnök: Tanuképen fogom kihallgatni. Hogy hívják?

— Özvegy Löwinger Ferencné, született Stein Nina. A tanu azután az elnök kérdésére reszkette mondja el, hogy az üzletet hárman birják s hogy a meggyilkolt Löwinger a pénztárt kezelte.

— Kérem legyen erős, gondoljon mindegyikre amit tud, hisz azoknak elmondásával tartozik néhai férje emlékének. Mondja, mikor látta először Balázs Istvánt?

— Csak nehezen emlékszik vissza s az elnök utbaigazításával elmondja, hogy május 28 án vasárnap reggel hat és hét óra között a folyosón látta Balázst.

— Mit szolt, miért jött fel?

— Azt mondotta, hogy baj van az üzletben, valaki betört, de ő elfogta s ezerkétszáz koronát elrabolt, de a rablott ékszereket a karnálisba dobta a betörő.

— Igaz-e, hogy polgári biztosnak adta ki magát? — Igaz. — Hivta-e a vádlott Balázs Löwinger Ferencet magával? — Igen. De én, miután ő gyengélkedett, nem akartam elengedni és kérieltem is, hogy maradjon. — Ön is elment férjével? — Igen. De átmentem sógoromhoz és kértem, hogy ő is menjen be velünk a zálogházba. — Bement-e valaki közülök a zálogházba? — Igen. Mind a hárman. — És Balázs hogy viselkedett? — Széjjelnézett s azután kiment. — Amikor a gyilkosság történt, azon a napon hazajött-e ebédelni? — Igen, de mindjárt elment, azt mondotta rendőr jött érte, mert az üzletben valami baj történt és az utca tele van emberekkel. — S el is ment? — Igen. Pedig igyekeztem lebeszélni, mert ő beteg volt, de hiába, ő azt mondta: el kell mennem. — Várta-e ebéddel? — Igen, de nem jött. Három órakor azután jött a hordár és kereste. — Maga akkor nem ment el a hordárral? — Nem. — Kíván-e valami kártérítést? — Nem.

Elnök: Balázs mi az észrevétele?

Balázs (szemtelen, cinikus nevetéssel): A fia sugja a fülébe mind...

Elnök (ingerülten): Ne magyarázzgasson, hanem feleljen egyenesen.

Vádlott (nevetve): Nem igaz, amit Löwinger né mond.

Löwinger né eztán megesketik. Löwinger né az esküt most igen értelmesen és hangosan mondja el. Azután a fia karján elhagyja a termet.

A harmadik Löwinger.

Löwinger Fülöp az elnök kérdésére elmondja a gyilkosság felfedezését, majd az elrablott ékszertárgyakról szóló felmutatott jegyzékre vonatkozólag elmondja, hogy az feltétlenül hiteles s hogy azt Lieblich Lajos üzletvezető állította össze.

— Megfordult-e Balázs azelőtt is többször a zálogházban?

— Igen, ékszereket zálogosított el és váltott ki.

Balázs a zálogház körül.

A következő tanu Lieblich Lajos az elnök kérdésére szintén elmondja a gyilkosság felfedezését, majd elmondja, hogy Balázst többször ott látta sétálni a zálogház előtt. Ezután a neki felmutatott zálogház ajtajának kulcsára rámondja, hogy ez az, amit a Magyar Királyszálloda félreeső helyén találtak s amit neki felmutattak.

Ivkovics Sebő, akinek a Löwinger-féle zálogüzlettel szemben vegyeskereskedése van, elmondja, hogy Balázst ő is többször látta az utcában ólálkodni. (Megesketik.)

Káldor Zsigmond, a temesvári nagytőzsde tulajdonosa elmondja, hogy a gyilkosság napján két férfi jött hozzá az üzletbe, akik Rositta-szívert vettek. A két férfi egymásután jött be s neki gyanusak voltak. Amikor eltávoztak, utánuk nézett. Mindketten az Erőd-utca felé mentek. Az első férfiban, aki az üzletbe bejött, határozottan Balázs Istvánt ismeri fel. Amikor ez az üzletből kiment, egy hosszú késsel levágta szívarját.

Balázs Istvánnak azután fejére teszik szakmakalapját és Káldor így megáézve őt, újból teljes határozottsággal megállapítja, hogy ő járt a jelzett napon nála. Balázs nevetve teszi le a kalapot.

Láng dr.: Mondja csak, ha most valaki más jönne a publikum sorából és felvenné a kalapot, akkor is rámondaná, hogy ez Balázs?

Tanu: Nem. Egészen határozottan állítom, hogy ez az az ember.

Boross királyi ügyész: Nála volt-e a kés?

Tanu: Igen. Még csodálkoztam, mert tisztességes embernél még nem láttam ily kést.

Elnök: Balázs mi az észrevétele?

Balázs (nevetve): Nem igaz, nem jártam ott.

A tanuk ezután megesketik.

Jelentéktelen tanuk.

Kovács Sándor makói kereskedő. Balázs makói kirándulásáról, több szegedi zálogház tulajdonos és tisztviselő pedig arról tesz vallomást, hogy Balázs Szegeden is gyanusan viselkedett.

Marjavits Vladimírné cukorkaárusnő, aki állítólag nyomban a gyilkosság után látta Balázst, ma már nem emlékezik erre határozottan.

Hajek Vilmos tanu, aki a gyilkosság idején a Magyar Király-korezmában mint napszamos volt alkalmazva, Felbert és Balázst is ismeri. — Mikor látta őket? — Junius tizedikén, délután három óra felé. — Együtt jöttek? — Igen, Balázs jött először be és bement az illemhelyre, míg a másik, Felber hozzám jött és kérdezte tőlem, hogy milyen malom az a szálloda mellett.

Elnök: Felber mi az észrevétele?

Felber (izgatottan felugrik): Folyjon ki a szeme, ha ilyet mond, nem igaz, hogy ott voltam.

Balázs: Igaz, hogy én ott jártam, de Felber nem volt velem.

Az elnök ezután a tárgyalás folytatását délután három órára halasztotta.

A gyilkos védekezik.

Délután **Láng Béla** dr. védő bejelenti, hogy **Balázs István** vádlott óhajt valamit előadni.

Balázs István elmondja, hogy **Dominiusz** makói zálogos rásmert, hogy ő ott járt az üzletben. Ezzel szemben kéri beidéztenni **Szabónét**, **Dominiusz** rokonát, aki a vizsgálóbíró előtt azt vallotta, hogy nem ismer rá.

Boross ügyész ellenzi **Szabóné** megidézését. Különbösen is három egybehangzó tanuvallomás van, ezzel szemben **Szabóné** vallomása nem lényeges. A vizsgálat kiegészítését kéri arra nézve, hogy a gyilkosság után mi történt a kulcsokkal? Kéri **Lieblight** és valamelyik cégtársat beidézni.

A bíróság visszavonul és kimondja, hogy mindegyik kérelmet teljesíti, de **Szabónét** nem idézi meg, hanem vallomását felolvastatja.

Hogy történt az elfogatás?

Plank Frigyes rendőrbiztos hallgatták ki ezután. **Plank** elmondja a nyomozás egész történetét és kijelentette, hogy a vádlott teljesen részletes vallomást tett **Kishegyesen**.

Elnök: Kényszerítették önök a vallomástételre?

Plank: Nem.

A tanu és vádlott között formális párbeszéd folyik le.

Balázs tagadja, hogy bevallotta volna bűnösségét, csak azt vallotta, amit a rendőrök a szájába rágtak.

Tanu szemébe mondja **Balásznak**, hogy hazudik, amit **Balázs** egykedvű mosollyal hallgat. Tagadja, hogy a táskáját és a pénzt nem akarta átadni, sőt a kulcsot is önként adta oda. Végül **Plankhoz** fordulva szól: — Ugy segítse magát az isten, mint engem.

Plank rendőrbiztos azt mondotta, hogy vádlott bűnösségét letartóztatásakor nem akarta nyomban beismerni.

Kovács József rendőrmester ezzel szemben azt vallja, hogy **Balázs** a letartóztatásakor mindjárt beismerte a gyilkosságot, de vallomását később foglalták írásba a laktanyában.

Elnök szembesíti a tanukat, akik megmaradnak állításaik mellett.

Kihallgattak még több rendőrt és a tárgyalást ezután holnapra halasztják. Holnap még néhány tanut fognak kihallgatni. Az ítélet holnap estére, vagy holnapután reggelre várható.

SPORT.

+ **Aradiak** győzelme **Nagykikindán**. Vasárnap délután látta vendégül a nagykikindai Atlétikai Klub az Aradi Testgyakorlók Körét **Nagykikindán**. Csunya szeles időben szép számú közönség jelenlétében folyt le a mérkőzés, a nagykikindai közönség biztosan remélte, hogy csapata győzedelmeskedni fog. Azonban az A. T. K. minden tudását össze szedte. Az A. T. K. győzelme fényesnek mondható azért is, mert N. A. K. sok délvidéki csapattal szemben mindig megállította helyét, sőt több győzelmet is aratott. Félidő 1:0 A. T. K. javára végeredmény 3:1 A. T. K. javára. **Biró Filkvon** (Törekvés) nagy tudással vezette a játékot.

HIREK.

Achim gyilkosságot tervezett Zsilinszky ellen?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, november 21.

A csabai parasztkirály, **Achim L. András** tragédiájának egy megdöbbentően érdekes előzménye derült most ki, amely eddig rejtett, meglepő motívumait szolgáltatja a szenzációs bűntény bonyolalmának. Egy új tanuvallomás szerint a parasztkirály, aki az urak és parasztok elmérgesedett harcában halálos ellenfélként állott szemben a **Zsilinszky-fiuk** apjával, az öreg **Zsilinszkyt** meg akarta gyilkoltatni és állítólag fölbérelt egy nyomorgó, elszánt szerencsétlent, hogy eltegye láb alól az öreg urat.

Pár nappal ezelőtt derült ki a rejtelem. **Horváth Géza** a csendőrszárnyparancsnokság járásörmeistere előtt megjelent **Pauser Mór** déli vasuti munkás és előadta, hogy vallomást akar tenni. Előadta, hogy **Achim András** őt 1910. januárban felbérelte, hogy az öreg **Zsilinszky Endrét** tegye el láb alól.

Pauser állítólag levélben pénzt kért régi ismerősétől **Achim**től, aki válaszában azt kérdezte: hajlandó volna e **Pauser** egy nagyobb tett végrehajtására, ha a parasztkirály őt gazdagon megjutalmazza. A szerencsétlen ember lehetetlen helyzetében vállalta a dolgot. **Achim** ezután leutazott **Fehérvárra** és ezer koronáért, amelyből száz koronát előre adott, felbérelte **Zsilinszky** megölésére **Pauser**t, aki utóbb meggondolta a dolgot. **Horváth Géza** őrmesterjegykönyvbe foglalta **Pauser** vallomását és felszólította, hogy írásban is tegyen jelentést **Achim**mal kötött megállapodásokról. A szenzációs fordulatról ma értesítik a **Zsilinszky** fiuk védőjét, **Kenedi Géza** drt.

— Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára az idén a szokottnál még nagyobb terjedelemben és dusabb tartalommal jelenik meg. Az Aradi Közlöny díszes naptára karácsonyra készül el és az Aradi Közlöny minden negyedéves előfizetője, amennyiben előfizetési hátralékban nincs, — az esetben is, ha az előfizetést havonként ujtja meg — ajándékkul kapja. Az újévtől belépő előfizetők csak akkor tarthatnak igényt a naptárra, ha legalább három hónapra fizetnek elő.

— Államsegély a városoknak. **Budapestről** jelentik: A magyar városok országos kongresszusának állandó bizottsága küldöttségileg járult ma délből a Házban a miniszterelnök elé. A küldöttség kérését **Brolly Tivadar** pozsonyi polgármester adta elő. Arra kérte a miniszterelnököt, hogy a belügyi költségvetés során terjessze be a városok állami segélyezésére vonatkozó törvényjavaslatot, hogy ily módon a városok államsegélye még az ideiglenes béke keretén belül kiutalható legyen. **Khuen-Héderváry** Károly gróf válaszában kijelentette, hogy a javaslatot be fogja terjeszteni; de arra már nem vállalt garanciát, hogy abból törvény is lesz. Azt azonban megígérte, hogy ha nem is lesz a benyújtandó javaslatból mielőbb törvény, a segélyeket ki fogja osztani. A küldöttség **Beöthy László** kereskedelmi miniszternél is tisztelgett.

— Bankett a kereskedelmi miniszter tiszteletére. **Budapestről** jelentik: A Pesti Lloyd Társulat **Beöthy László** kereskedelemügyi miniszter tiszteletére bankettet rendezett, amelyen a kabinet tagjai **Lukács László** kivételével résztvettek. Számos toasztban ünnepelték a miniszterelnököt és a kereskedelemügyi minisztert.

— **Uj dunai hid.** **Budapestről** jelentik: **Beöthy László** kereskedelmi miniszternél és **Héderváry** miniszterelnöknél egy újvidéki küldöttség tisztelgett ma **Demitrovics** polgármester vezetésével. A küldöttség az **Ujvidék** és **Pétervárad** városokat összekötő primitív hajóhid helyett állandó közúti dunahid építéséhez kért állami segélyt. **Beöthy László** miniszter kijelentette, hogy belátja a terv nagy fontosságát, nemcsak a városra nézve, hanem országos érdekből is és támogatását annál is inkább kilátásba helyezte, mert kétségtelen, hogy ha a hidat a törvényhatóság most nem építené fel, az állam lenne kénytelen idővel azt felépíteni. **Khuen-Héderváry** miniszterelnök is megígérte, hogy szívesen támogatja a hidépítés ügyét.

— A néppárt **Rakovszky István** ellen. **Budapestről** jelentik: A néppárt tagjai ma délből a képviselőházban bizalmas tanácskozássra gyűltek össze, amelyen **Rakovszky István**nak a katolikus népgyűlés bankettjén mondott beszédét tették szóvá. A mai tanácskozásról nem szivárgott ki semmi, de azt beszélnek, hogy **Rakovszky** beszédének célzata az egész pártban visszatetszést kelt. Ebben a dologban különben holnap este értekezletet tart a párt, amelyen **Rakovszky** előreláthatóan magyarázó nyilatkozatot fog tenni multkori beszédéről. **Rakovszky István** ezzel ellentétben kijelentette, hogy ő senkit sem hatalmazott fel arra a híresztelésre, mintha a multkori beszédéről bárhol is magyarázó kijelentést akart volna tenni. Eljárásának módját mindig önmaga állapítja meg és erre nézve senkinek utbaigazítására nem szorul.

— Adomány az aradi hírlapírók segítőalapjának. **Cukor László** aradi fakeskedő ma 500 koronát adományozott az aradi hírlapírók segítőalapjának. Ezért a nemeslelkű adományért ezután mond köszönetet a segítőalap vezetésére.

— Eljegyzés. **Müller Ilonka** és **Hajós Géza** jegyesek **Aradon**.

Németh Károly dr. — volt aradi, most — csöszteleki orvos eljegyezte nádaskai **Nádaskay Idát** **Eperjesről**.

— Az aradi főzőtanfolyamra, amelyet urileányok számára december elején nyitnak meg, lapunk mai számában teszi közzé fölhívását a vezetőség. A hirdetés rovataban között felhívásra fölhívjuk olvasóink szives figyeimét.

— **Uj vasut** **Aradmegyében**. A kereskedelmi miniszter előmunkálati engedélyt adott **Gerster, Megyeri** és **Szunyogh** vállalkozó mérnököknek **Csermő** és **Komádi** között vezetendő helyi érdekű vasútra. A keskenyvágányúnak, esetleg rendes nyomtávnak építendő vasut az **Acsev. Csermő** állomásától kiindulva **Apáti, Barakony, Talpas** és **Árpád** községek határára át a **Máv. Nagyszalonta** állomásig, onnan **Mezőgyán** és **Szadány** község határára át a **bihari helyi érdekű vasut Komádi** állomásáig vezetne. Az előmunkálati engedélyt egy évre adta meg a miniszter.

— **Esküvő.** **Brunhuber Ferenc** aradi kereskedő ma délelőtt esküdött örök hűséget **Antal Paula** kisasszonynak **Szondy Béla** állami anyakönyvvezető előtt. A menyasszony tanuja **Békássy Sándor**, a vőlegényé **Valkányi Dezso** volt. Az egyházi szertartás délután négy órakor folyt le a minoriták templomában.

— Pályázat városi mérnöki állásra. **Varjassy Lajos** polgármester ma kiírta a pályázatot a városi építész-mérnöki állásra, melynek szervezését a törvényhatóság régebben elhatározta. A mérnök 3600 korona kezdő fizetést és 1040 korona lakbért kap.

— A Kereskedők házában. Az **Aradmegyei Takarékpénztár**, városunk ez előkelő intézete ismételtelen jelét adta a kereskedők ügyei iránt való áldozatkészségének, amennyiben 400 koronát adományozott az **Aradi Kereskedők Köre** házalapjának. Az adományért ezuttal is halás köszönetet mond, **Tedeschi Viktor** elnök.

— A mentőtanfolyam megnyitása. Ma este fél két órakor nyílt meg az aradi Kereskedelmi és Iparkamara székházának dísztermében a Kamara által rendezett mentőtanfolyam. A helybeli kereskedelmi, ipari és közlekedési vállalatok és sportegyesületek kiküldöttjei teljesen megtöltötték a Kamara nagy üléstermét. A megnyitó beszédet *Ottenberg Tivadar*, a Kamara elnöke mondta, kiemelve ennek a tanfolyamnak rendkívüli fontosságát. Felkérte a hallgatóságot, hogy az előadásokat minél szorgalmasabban és pontosabban látogassák. A tanfolyam elvégzése után a Kamara a hallgatóknak a részvételt tanúsító okmányt fog kiállítani. A Kamara elnökének megnyitóját után *Hecht Arnold dr.* városi kerületi tiszti orvos, a tanfolyam vezetője megtartotta első előadását, amely a mentők szerepéről, az emberi test szerkezetéről és a különböző kórtételekről szólt. A rendkívül érdekes, nélkülözhetetlen tudnivalók ismertetéséből álló előadást a hallgatóság mindvégig a legnagyobb figyelemmel és érdeklődéssel kísérte. A következő előadás esütörtökön este fél hétkor lesz.

— Sarah Bernhardt férjhez megy? Londonból jelentik: Párisban az a hír kering, hogy Sarah Bernhardt, az a világhírű tragika, férjhez megy. A vőlegény *Dennegen Louis* olasz származású színész, aki a legutóbbi amerikai turnén együtt játszott a művésznővel. Sarah Bernhardt egy hónap előtt töltötte be hatvanhetedik évét.

— Halálozás. *Gramling Alajos*, a Wenckheim uradalom Borosbesen lakó jószágigazgatójának és nejének, *Berthe Adélnak* három éves leánya, *Ilonka* tegnapelőtt rövid szenvedés után jobblétre szenderült. Ma délelőtt nagy részvét mellett temették el a róm. kat. egyház szertartása szerint.

Özv. *Buday Józsefné*, született *Gilányi Anna* november 18-án Balassagyarmaton 83 éves korában meghalt. Az elhunytat Aradon kiterjedt rokonság gyászolja.

— Állami kőbányák és a kőbányatulajdonosok. *Budapestről* jelentik: *Beóthy László* kereskedelmi miniszternél az utépitők és kőbányatulajdonosok küldöttsége tisztelgett ma és arra kérte a minisztert, hogy egyrészt a tervezett állami, illetőleg államvasuti kőbányák létesítését álljon el, mert ez veszélyeztetné a magánvállalatok existenciáját, másrészt helyezze hatályon kívül *Hieronymi Károly* azon rendeletét, amely a kőanyagok szállítását minden esztendőben február 15-től augusztus 15-ig terjedő időre korlátozza, mert ez az iparág fejlődését megbénítja. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget és az állami vállalatokra vonatkozólag megnyugtató választ adott, a másik kérésre nézve pedig orvoslást helyezett kilátásba.

— Kasszafurók körözése. Az aradi rendőrség néhány hét alatt négy helyről kapott megkeresést kasszafurók elfogatása iránt. *Miskolcon* november 7-én egy kereskedő *Wertheim-szekerényét* törték fel és 1500 koronát loptak el belőle, 14-én *Nyiregyházán* történt kasszanyitás a törvényszéki végrehajtó lakásán és 930 koronát vittek el, ugyanaznap egy fetelep irodájába törték be és a pénzszerényt megfúrták. Deesen e hónap 17-én kasszafurási kísérlet történt, Szamosújvárt november 18-án sikeres kasszanyitás után 1500 koronához jutott a betörő. A helyszíneken felejtett szerszámok és az a körülmény, hogy mindenütt gyertyavilágítás mellett dolgozott a tolvaj, azt bizonyítja, hogy egy banda követte el az összes bűntetteket. Az aradi rendőrség megtett a maga hatáskörében minden intézkedést a tettesek kézrekerítésére.

— Női zenekar a Gambinusban ma és minden este ének- és hangversenyt tart. — *Biró Irén* gordonka és *Naményi Jenő* hegedűművész közreműködésével vasárnap és ünnepnapokon délelőtt 10 órától 1 óráig, délután 6 órától. 5314

— Kegyelem egy aradmegyei kereskedőnek című mai cikkünkre vonatkozólag a következő sorokat kaptuk: Tek. szerkesztőség! A mai lapban „Királyi kegyelem egy aradmegyei kereskedőnek” című cikkre legyen kegyes a holnapi számban helyreigazítás képen közölni, hogy a királyi kegyelmet nem a fogházban kézbesítették nekem, hanem a lakásomon, mert nem is voltam a fogházban, mert a büntetés végrehajtását a kegyelmi kérvény elintézéséig felfüggesztették, hanem hónapok óta a halmágyi erdőben vállalatomnál vagyok kint. Tisztelettel *Zucker Ferenc*.

— Magyar sör kitüntetés Turinban. A Kőbányai Polgári Serfőzde a turini világiállításon a legmagasabb díjjal, a Grand Prix-vel lett kitüntetve. Ezen a világhírű sörgyárunk méltán büszke lehet e kitüntetésre, mert Turinban a világ leghíresebb sörgyárai adtak egymásnak találkozót. 6715

— Szerencsétlenül járt munkás. A Gájban lévő *Sarló-dűlőben* dolgozott *Telek András* napszámos. A kiásott föld a lábára zuhant és eltörte a bal lábát. A mentők a kórházba szállították.

— A „Neptun” marosfürdő részv. társ. folyó hó 26-án, vasárnap délelőtt 10 és fél órakor az Aradi Ipar- és Népbank nagytermében rendkívüli közgyűlést tart, amelyre a t. c. részvénytulajdonosokat tisztelettel ezúton is meghívja az igazgatóság. 5637

— Születések, halálozások és házasságok. Aradi anyakönyvi hivatalban folyó hó 19—20-án a következő születéseket, halálozásokat és házasságokat jelentették be: Született: *Miskov Péter* napszámosnak Péter nevű fia. *Márk János* kocsinak *Virág* nevű leánya. *Fürst István* motorlakatosnak *József* nevű fia. *Siklován Sebő* fuvarosnak *Mária* nevű leánya. *Szmelkn István* rézművesnek *Lujza* nevű leánya. *Belgya Pál* szabómesternek *Antal* nevű fia. *Varga Péter* kőművesnek *Jenő* nevű fia. *Ötvös Károly* kőművesnek *Ferenc* nevű fia. *Lengyel János* oszmadia *Jenő* nevű fia. *Földvári Nagy Imre* nyomdásznak *Imre* nevű fia. Meghalt: *Winkler Terézia* 5 hónapos leány. *Szűcs Mária* 14 napos leány. *Schindlberger Lipót* 70 éves oimfestő. Özv. *Gresner Gyuláné* 73 éves magánzó. *Verba Anna* 3 éves leány. *Szuszán Mihályné* 60 éves, városi rendőr neje. Házasságot kötött: *Török Sándor* kovács *Madarász Zsuzsanna*val, *Jemandics Dömötör* csúcs *Szabó Emiliával*. *Tóth Imre* máv. kalauz *Pirovski Katalinnal*. *Klein Ede* szobafestő *Szekerka Máriával*. *Stafán Ignác* vasesztérgályos *Koppaner Annával*. *Füzy Lajos* máv. hivatalnok *Havas Gizellával*. *Trutia Pál* földműves *Nadabán Katalinnal*. *Fejér Lajos* vestinghouse főszereplő *Bárkányi Margittal*.

— A *Biró-féle „Havasí Gyopár Crém”* Párisban. Egy elsőrangú és kiváló magyar szépítőszernek a kitüntetéséről értesülünk. A párisi hygienikus kiállításon a Grand Prix érdemkeresztjével, aranyéremmel és díszoklevéllel tüntette ki a zsűri a dr. *Biró-féle „Havasí Gyopár-Crém”* készítményeket. E magas kitüntetés felülmúlhatatlan és legjobb arcápoló-szereket érte és ezzel szinte bebizonyítva látjuk, hogy kozmetikai termékeinkért nemcsak restelkednünk nem kell a külföld előtt, de azok helyüket megállva, versenyképesek is. 5093

— Egy *Kárpáti-féle fejfájás elleni pastilla* 5 perc alatt megszüntet mindenféle főfájást, 1 üveg 12 adaggal 1 korona. Kapható kizárólag a készítőnél *Kárpáti János* gyógyszerárában Arad, Boros Béni-tér. 4676

— *Perzsaszőnyeg raktáram* *Weitzer János* utcában, leányiskola épületében — a főpostával szemben — megnyitottam. Tisztelettel: *Schwarz Zsigmond*. 4867

— 60 kötet könyvet havi 1 K. 40 f.-ért (Vidékre 2 korona 40 f.-ért) és 180 hangjegyet havi 2 K. 40 f.-ért ad kölcsönbe *Kerpel Izsó* kölcsönző-intézete helyben és vidékre is. E cég vásárol egész könyvtárakat. 4871

— *Francia likörök* legbiztosabb készítésére — házilag — a liköraroma 1 üveg 60 fillér *Vojtek és Wejsznál*. 4510

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. I. Sorsjegyei nem nyertek.

TARKASÁGOK.

(Foglalkozás.) A Kossuth-utcában lévő honvéd laktanyában történt.

A hadnagy kérde az egyik közlegényt:

— Mondja csak Kovács, mi a maga foglalkozása a polgári életben?

Kovács komoly képpel válaszolta:

— Jelentem alásan, vőlegény vagyok.

(A ravasz koldus.) Egy erős, szájalomra méltó, rongyos ruhába öltözött koldus megszólalt egy járókelőt az *Andrássy-téren*:

— Könyörgöm nagyságos ur, nincs egy árva fillérem sem.

A megszólított a zsebébe nyúl, de csak koronája van és így szól:

— Ninos őregem apró pénzem.

Mohón felelte a koldus:

— Vissza tudok én adni kezeit csókolom.

(Orvosi tanács.) Iszik ur — akiről e rovatban már írtunk — megbetegedett és elment egyik aradi orvoshoz. Az orvos alaposan megvizsgálta, majd pedig így szólt Iszik urhoz:

— Uram! Önt el kell tiltanom az ivástól!

Iszik ur itt közbevág:

— Ugy látom, doktor ur, ma rossz hangulatban van. Majd inkább máskor jövök — és laképnel hagyta az orvost...

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megszüntetett bűnvádi eljárás. A *Petrozsényi Hitelbank* bukásából kifolyólag az ügyészség *Gerbert Béla* vezérigazgató ellen csalárd bukás büntette miatt s az igazgatóság tagjai közül *Gerbert Ottó dr. vm.* aljegyző és *Ábrahám József dr.* jogtanácsos ellen csalárd bukás büntetében való részesség miatt emelt vádat. A dévai kir. törvényszék vádpanácsa *Gerbert Ottó dr.* és *Ábrahám József dr.* kifogásai folytán ma foglalkozott az ügygyel s úgy *Gerbert Ottó dr.*, mint *Ábrahám dr.* ellen megszüntette a bűnvádi eljárást, miután kitünt, hogy nevezettek a *Petrozsényi Hitelbank* bukásából kifolyólag semmiféle büncselekménnyel nem gyanusíthatók s így az ellenük benyújtott vádirat minden alapot nélkülöz.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Ujaradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, november 21.

Ismét enyhe időt kaptunk, ami azonban mezőgazdasági szempontból nem öröndetes jelenség, mert majd akkor lesznek hideg-fagyos napok, amikor a vetéseknek meleg idő kell.

A gabonaüzlet irányzata szilárd.

Elkelet a mai piacon:

1000 mm. buza 11.00—11.10

600 mm. új tengeri 7.80—8.00

Névteljes jegyzés:

— mm. rozs 9.30—9.40

— mm. árpa 8.40—50

— mm. zab 9.—

6 tengeri 9.—

Az árak ötven kilogramonként, koronákban értendők.

— Arlejtés. Az aradi kereskedelmi és iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy az aradvári ezred törzskezelti irodájában ökor és borjubörök, faggyu és egyéb állati hulladékok eladására folyó évi december hó 16-án délelőtt 11 órakor nyilvános árlejtés fog tartatni; tudatja továbbá az aradi kereskedelmi és iparkamara, hogy az állami mértékhatékos hivatal hirdménye az időssakos hitelesítés eszközése tárgyában a kamarai irodában betekinthező.

Maidt és Schrod

Arad, Andrassy-tér 17.

(Reinhart-hám.)

Férfi kelengye óriási választékban.

Nagy raktár nyakkendő különlegességekben — Férfi felöltők, Raglanok és gummi kabátok 80 keronától. 2 168

Intézeti fiu kelengyek dus választékban.

Szabott árak! — Szolid kiszolgálás!

Városi és megyei telefon 765

Mit használjunk

hajhullás és fejkorpa

ellen

3611

Mint a hajhullás és korpaképződés legbárhatósabb ellenszere a világhírű Dr. William Patterson-féle szagtalanított és töbzörösen rectifioált petroleum kivonat van elismerve. Ezen kivonat a forgalomban

Dr. William Patterson American Hair Petrol

néven szerepel. Egy liter ára 2 korona.
Kapható Aradon

Hánzu Nestor
Vöröskereszt Drogeria

Weitzer János-utca 2. sz.

Magyarországi főlerakat: Barabás és Stefanovits
droguszták, Budapest, Alagut-utca 5. szám alatt.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Hírvadászok: Ártalmatlanítás

Budapest, november 21

Készáru.

Kínálata, vételkédv megfelelő, 15 ezer mm. 5 fillérrel magasabb.

As árak 50 kilónként számítva:

Határidő.

	Déli sárlat	2 órai sárlat
Busa 1912. áprillist	11.83-11.84	11.84-11.85
Ross 1912. áprillist	10.25-10.26	10.26-10.27
Tengeri 1912. májusi	8.50-8.51	8.49-8.50
Zab 1912. áprillist	9.79-9.80	9.79-9.80

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— November 21. —

Magyar aranyjárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	111.—
Magyar koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	90.75
Magyar koronajárdék 3 ¹ / ₁₀₀ ...	79.—
Magy. földteherm. kötvény 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	91.25
Horvát-szlavon földteherm. kötvény ...	92.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön ...	226.—
Tiszasszab. és szegedi sorsjegy kölcsön ...	153.—
Osztrák járadék papírban ...	91.50
Osztrák járadék esztibe ...	94.75
Osztrák járadék aranyban ...	115.25
Osztrák koronajárdék 4 ⁰ / ₁₀₀ ...	91.50
1880. évi osztrák államsorsjegy ...	163.—
Osztrák-magyar bankrészvény ...	20.05
Magyar hitelbank-részvény ...	848.50
Osztrák hitelintézeti részvény ...	650.25
Osztr.-magy.-államvasúti részvény ...	734.—
20 frankos arany (Napoleonkor) ...	19.06
Német birodalmi marka ...	117.47 ¹ / ₂
London vista ...	95.27 ¹ / ₂
Páris vista ...	95.27 ¹ / ₂
20 márkás arany ...	23.50

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1911. november 21.

Buza (szokvány-minőség):

76 kilogrammos	—	—	—	10.80-10.85
77	—	—	—	10.85-10.90
78	—	—	—	10.95-11.05
79	—	—	—	11.05-11.10

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos	—	—	—	10.75-10.80
Rozs	—	—	—	9.25-9.30
Arpa	—	—	—	8.70-8.75
Zab	—	—	—	8.75-8.80
Tengeri	—	—	—	7.55-7.60

Kőbányai sertésplao.

Nov. 21. —

November 20. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 149—150 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban) 156—158 fillér. Közép (páronként 240—280 klgr.) 162—168 fillérig.

Sertéselészám: 1911. évi november hó 18. napján volt készlet 24043 drb. — 1911. november hó 19-én felhajtattott 134 drb. — 1911. november 19-én elszállított 359 drb. — 1911. nov. 20. napjára maradt készletben 23818 drb.

A hivott sertésüzlet iránzata: kellemes.

Felelős szerkesztő:

Bolgár Lajos.

NEMZETI SZINHÁZ.

Szerda, 1911. november hó 22-én

A) bérlet.

A) bérlet.

A kis gróf.

Operette 3 felvonásban. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzette: Dr. Rényi Aladár. Karnagy: Tíger Árpád. Rendező: Polgár Sándor.

SZEMÉLYEK:

Agárdy Guido Győző A.	Zápolya	Polgár S.
László, fia Huszár K.	Itatós	Kulcsár L.
Howard Neogrady D.	Egressy	Csáky F.
Miss Carter Várnainé.	Kállai	Vas Jenő.
Rózi Dióssy Nusl.	Mimi	Nógrádi M.
Csibrákné Benkóné.	Dr. Hennerő	Cseh F.

Kezdete este 7/8 órakor.

URANIA

szépművészeti színház.

(Báró Simonyi-uvos 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Ma szerdán, 1911. november 22.

1. Pénzszekrény gyártás. Tanulságos. — 3. A póruljárt anyós. Komikus. — 3. Pista. Természet utáni felvétel. — 4. Hivatlan fültanu. Amerikai dráma. — 5. Lemke mint kísértet. Humoros. — 6. Az anya fényképe Életkép. — 7. A háremben. — 8. Wagemut tengerészhadnagy kalandja. Szenzációs dráma, a délamerikai életből. Nyolc jelenetben.

Előadások 8. a. 7/8 órától kezdve este 11 óráig

Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely 60 fillér, IV. hely 40 fillér, V. hely 20 fillér.

Utolsó előadás este 11 óráig.

A hölgyek kérésnek a színházban aznap mekkorai megjelenés.

As előadások tartama 2 óra.

As előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLÓ SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-paletában

Urania Magyar Tudományos Színház aradi színházja.

Ma szerdán, 1911. november 22-én:

Automobil fotel. Kacagató.

A négy ördög.

Szenzációs dráma az artisták életéből. I. előjáték és 2. felvonásban. Óriási világláger. Attrakció. 20.0 méteres kép.

Pali mint ruhabábu. Komikus.

Az előadások kezdete délután 4/8 órától folytatódólagosan 11-ig tartanak.

Helyárak: Felső ülésenként 1 kor. Zártsték 1 kor. I-ik hely 30 fillér, II-ik hely 60 fill., III-ik hely 40 fill., IV-ik hely 20 fill.

NYILTTÉR.*

Főzőtanfolyam urileányoknak.

„A Szeréna Kath. Nőképző Egyesület” Aradon a város pártfogásával urileányok részére három hónapos főzőtanfolyamot nyit. A tanfolyamon a legfinomabb magyar és francia konyha, ugyszintén cukrászat és befőttek készítésében nyernek kiképzést. A növendékek két csoportra lesznek bocsátva, páros és páratlan napokra. A főzőnapon ebéd is bent maradnak a hölgyek, hogy a legmodernebb tálalást is elsajátítsák. Havi tandíj 50 korona, beltrási díj 10 korona. A tanfolyamon valláskülönbség nélkül vehetnek az urileányok részt. Ot ingyenes hely: 2 a várostól, 1 a polgári jótékony nőegylettől, 1 a szegény tanulók egyesületétől, 1 az izr. nőegylettől kiküldve, kik erre igényt tarthatnak, kérvényeiket a polgármesteri hivatalnál és az illetékes nőegyleti elnöknőknél nyujtsák be.

Beiratkozni lehet december 1-ig Aradon a védasszonyoknál: Fábán Lajosné, Fábán-utca. Fábry Sándorné, csanádi palota. Frick Józsefné, Heim Domokos-utca. Özv. Hauser Károlyné ezredesné, József főherceg-ut 10. Halmay Andorné, Zimánd-dűllő 3. Végvári Neuman Dánielné, Neuman-palota. Özv. Purgly Lajosné, József főherceg-ut Schauer Eszti, Kápolna utca 25. Vörös Henrikné, Batthyány-utca 27. Vizer Lajosné, Petőfi utca. Özv. Vertán Lukácsné, Révay-utca. A tanfolyam kezdődik 1911. december 4. József főherceg-ut 10., földszint. A főzőtanfolyam mélt. miklósi Nikolits Szeréna ügy. elnöknő személyes vezetésével lesz. Tisztelettel kérjük a szülőket e hasznos tanfolyamra leányaikat beiratni sziveskedjenek. Gróf Batthyányi Zsigmondné, elnök. Miklósi Nikolits Szeréna, ügy. elnök. Gróf Batthyányi Hanna titkár. 5240

Weisz Hugó

fotóművész

tisztelettel meghívja Aradváros műértő közönségét Andrassy-tér 16. alatti kapualjában rendezett

művészi fényképkiállításának

megtekintésére. — Egyben kéri karácsonyra szánt megrendeléseiket lehetőleg előjegyzés szerint eszközöljék, naponta 9—6 óra között. Telefon 211.

Braun M.

férfi- és fiugyermek-ruha áruháza
Arad, Jozsef főherceg-ut 3., (a Kosuth szoborral szemben.)

Nagy választék!!!

3802

Olcsó árak!!

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

A legelegánsabb női felöltők csak

GYÖRGY MENYHÉRT
ÉS TÁRSA

Női felöltők
Áruházában

TELEFON:
855.

ARAD
ANDRÁSSY-TÉR 8
a Minorita-templom bejáratával szemben kaphatók!

OCASSIO ELADÁS

A közelgő karácsonyra való tekintettel, az összes raktáron levő áruk a mai naptól mérsékelt áron lesznek eladva.

OLCSÓ ÁRAK.

Husserl Manó

Arad, Szt.-Pál-utca 11. sz.
Telefon 348. szám.

Csatornázás és vízvezeték szerelő hádogos. Készítmódern hutor veretel. Fémcsiszolás, galvanizálás. (Nikkelezés, vörös és sárga rezezés, horgonyozás, ónozás, aranyozás, ezüstözés.) 8841

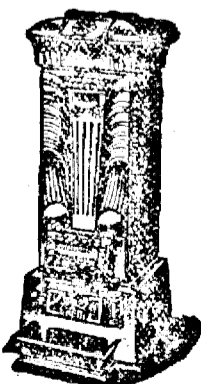
Galvanoplasztikai munkák

Elegáns, sikkes
férfi ruhákat

ugyszintén uradalmakhoz szükséges libériákat olcsó áruk mellett készít

Wertheim Jenő,

Englis House uri szabóság
Arad, Boros Beni-tér 6.

Musgrave eredeti cserépkályhák a jelen legjobb és legolcsóbb

FÜTŐKÁLYHÁI.

Ingyenesen árjegyzék. 6725

Chr. Grams kályhagyár Bodenbach

Gyári raktár:

BERTA TESTVÉREK-NÉL

vasárna és szerdánként

ARAD, Andrassy-tér 3. szám.

alkalmi vétel és eladások
ékszertárgyakban

arany és ezüstművekben, Arad legnagyobb óra- és ékszerraktára

Deutsch Izidor

órák és ékszerész
Wetzler János utca, Minorita-paleta

Zálogcédulák

arany és ezüstművek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb áron megvételre vagy más tárgyra átcsereoltetésre
TELEFON 438. TELEFON 439.

KÖNYVELŐ,

- aki magyarul és németül
- is ügyesen levelez, reprezentálásra képes,
- december 1-re, esetleg előbb is felvétetik egy iparvállalatnál.
- Ajánlatok „SZÉN ÉS CEMENT” jellegre
- Temesvár-főposta postrest nte küldendők.

Barthl János

épület és műlakatos
Arad, Rákóczi-utca 9.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat, u. m.:

épület-vasalásokat, vaskerítéseket, sirrácsoakat, takaréktűzhelyeket és minden javításokat pontosan és jutányos áron.

Költségvetéseket úgy helyben, mint vidéken díjmentesen készít.

Jó házból való fiu tanulóul felvétetik.

A n. 6. közönség becses pártfogását kéri, kiváló tisztelettel

5305 **Barthl János.**

4 1/2 %-os nagy kölcsön

birtekokra, házakra, szállodákra, villákra, továbbá építkezési hitelek is gyorsan és előnyösen azonnal megszerzettnek és lebonyolítottatnak

HOFFMAN JAKAB

BUDAPEST, VI. TERÉZKÖR-UT 1 a., III. EMELET 8. 4475 Telefon 49-67.

üzletemet felosztatom

Az áru készletem mélyen leszállított áron kiárusítom. Hatóságilag engedélyezett kiárusításom már megkezdődött.

E héten

női glacé bőrkecstyűk, kiünő minőség, fekete, fehér és színes
75 krajcár párja.

**Costüm kelmék
Ruha-szövetek**

minden színben és feketék.

Vásznak, sifonok

Női és leányconfectio
Szőnyegek, függönyök, ágyszerítők,
Szőrme-áruk óriási választékban.

Meglepő olcsó áron kaphatók, amíg a készlet tart

Finom tenis flanellek széles áru 25 krajcár. Hölg flanellek minden színben 35 krajcár.

Hoffmann Sándor

Arad, Színház-épület.

Kérem kirakataimat megtekinteni!

Telefon 63.

Porosz szalon

vasaláshoz darabos uradalmi

jutányos áron kapható

fűtőszén **bükkfaszén**
1a porosz
Lupényi diókoks **csomagolt faszén**

RÓTH JÓZSEF

cégnél

2221

Aradon, Eötvös-utca 3 szám.

Telefon 63.

Egyéves önkénteseklegújabb előírás szerint, legjobban
és legolcsóbban felszereltetnek**Kolarits Nándor**

Bélmagyarország első és legnagyobb egyenruházati intézetében

**Temesvár - Belváros,
Mercy-utca 10. szám.**Árjegyzék és költségvetéssel szívesen szolgálok.
Legszolidabb kiszolgálásért cégem régi jó hírneve
kezeskedik. 3907

Legfinomabb színházi és dessert

czukorkák

nagy választékban kaphatók

Németh Imrecukorka különlegességi
üzletében**Andrássy-tér 20. és
Forray utca 2. sz. a.**

Telefon 418.

Költözőknek figyelmébe!

Világos világlátás berendezéseket

cellárokkalegyütt kedvező áron felállítok
mellett szerel és az állít**KOCH DANIEL**világosság és telefonberendezési vállalat
Arad, Doák Ferencz-u. 42.

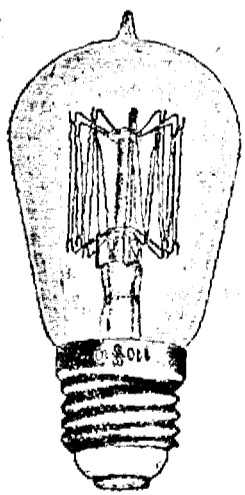
Használt

Ólom

megvételre keressetek

Jyükszemétőlmindenki megszabadul a
Hajós-féle Anagallin haszná-
lata által, nem piszkít,
nem ragadós, kezelése igen
egyszerű. Ára egy üvegnek utasítással együtt **70 fillér.****Láb és kézizzadás**azonnal és teljesen
elmúlik ha az izzadó
részeket „Peppo-
val ecseteljük. A
mirigyeket kiszárítja, a váladékot megszünteti és tökéletesen
szagtalanítja. -- Egy üveg ára utasítással együtt 1 korona.**Poloskák**kiirtása a legmegfelelőbb módon
és teljesen „Phenolsav“-val
eszközölhető. A butorokat nem rontja,
a poloskának még a petéit is
kiirtja. Szaga nem kellemetlen s kezelése rendkívül
egyszerű. Egy üveg ára 70 fillér.**Legjobb fekete****Hajfestő**a „MELOGEN“ Egy
pár perc alatt bármely ha-
jat vagy bajuszt a legszebb
állandó fekete színre lehet
festeni anélkül, hogy a színt le lehetne mosni. Ára
421 **2 korona.****Kitűnő amerikai****gummi**a „NITER“ 6 darab egy
eredeti fémdobozban **2**
korona.

Fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél:

Hajós Arpádgyógyszertárban ARAD,
Andrássy-tér 22. sz.
a megyeházzal szemben. —**TANTAL-LÁMPA.**A legjobb fémszálas izzólámpa.
Árammegtakarítás kb. 60%.
Féher fényel ég.
Rázkódásoknak ellenáll.
Égési óráinak számameghaladjabármely izzólámpáét.Minden helyzetben, tehát fölfelé állóan, ferdén,
oldalt egyformán, kifogástalanul ég.
Olcsóbb a többi fémszálas izzólámpánál.
Nagyobb rendeléseknél magas engedmény.**MAGYAR SIEMENS-SCHUCKERT-MŰVEK**

Budapest., VI., Teréz-körut 36.

8906

Az angol király szállító

Különlegesség:

„Kingdom-Blend“

Az angol király five o'clock
teája.

A VILÁG LEGJOBB

A walesi hercegszállító

Az „U. K.“ teák

műfelett kiadások és za-
matosak.Főraktár: Éles Ármán, „Atlantika“ kávé- és tea-behozatal, Nagy Farkas
és kapható jobb fűszer- és csemegekereskedésekben. 5407

Ezen rovatban minden azo egy-szori beiktatasanak Ara 4 filler, vastagabb betukkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József téri 22.
Kiadóhivatali telefon: 131. sz.
Szerkesztőség: 357. sz.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útjánon küldendők — a szelvényen a szöveg elől — avagy levelellyegekben. Tudakozásnál a hirdetés szövege mindenkor küldendő. Levelellyel megkeresésnél, (a jellegű leveleket kivéve) felvilágosításul szolgál a kiadóhivatal, ez esetben, válaszbélyeg csatolandó. Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számított: Minden szó 4 fillér, vastagabb betűkkel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 60 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a kéziratban aláhúzással jelzandők. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetőt a kiadóhivatal kiváratra díjtalanul megszerkeszti. **HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRÁIG VÉTELEK FEL.**

Ajánlatokhoz,

szöveget valamely jellege alatt kérdőnek a kiadóhivatalba, ne tessék eredeti okiratokat mellékelni, mert azokat semmiféle felelősséget nem vállalunk. Azokat az ajánlatokat, melyeket az apróhirdetés megjelenésétől számított 4 héten belül elmeztjük el nem vissz. a kiadóhivatal megsemmisíti.

LEVELEZÉS.

Szép fogákat

ápolni kell. Legajánlatosabb Vojtek és Weisz Dentolin fogcsermje. I-3288

Mézike

kívánt helyen levele van. 5335

Gummi cikkek

legfinomabb minőségben Vojtek és Weisznál. I-3229

Gábor!

Mi lesz a kutyával? Zoltán. 5336

Valódi francia

gummikülönlegességek legnagyobb választékban és legolcsóbban Hegedűs Gyulánál. 5451

LAKÁST KERESNEK.

3-4 szobás moderna

lakás fürdőszobával, belvárosban, sürgősen kerestetik. Ajánlatok Weisz Leó céghez. 5619

Lakás fertőtlenítést

legolcsóbban, legjobban végezheti Vojtek és Weisz fertőtlenítő szereivel. I-3392

OKTATÁS.

Állandó tanfolyam:

Sépirás: az összes rendszerű gépeken. **Gyorsírás:** Gabelsberger-rendszer, levelező és vitálás. **Könyvelés:** egyszerű és kettős, amerikai. — Tágas, jól fűtött és világított új tantermeimben mérsékelt tandíj mellett minden hónapban új 3-8 hónapos kurzus veszi kezdetét. Jelentkezni bármikor lehet, mert a mulasztást különórákban, díjtalanul pótoljuk. Beiratkozni az egyes szakokra is lehet. Elsőrendű tanerők vezetése mellett, a jó eredmény elmaradhatatlan! Díjtalan, biztos állásközvetítés! — **Ziffer Sándor írógépvállalata, József főherceg-ut 7. 4904**

Ha pocsékos a ruhája csak a „Purinált” használja. Vojtek és Weisz-tól I-3329

ÜZLETEK.

Kiadó

sarok üzlethelyiség, szép világos, ugyanott 2 butorozott utcai szoba Luther Márton-utca 1 sz. 2., esetleg azonnal is átvehető. 5188

Átadó üzlet.

Aradmegyei román nagyközségben, 40 éve egy kézben, korlátlan italméréssel egybekötött jóforgalmu vegyeskereskedés, nyugalomba vonulás végett, átadó. Cim a kiadóban. 5686

INGATLAN.

Eladó ház.

Schweidel József-utca 18 számú ház eladó. Bővebbet ugyanott. 5638

Ház eladás.

Sürgősen eladó egy bérház. Cim a kiadóban. 5599

Eladó

Révai-utca 2. sz. ház. Bővebbet ugyanott. 5489

Eladó ház.

Margit-utca 19. számú újonnan épült ház, 15 évig adómentes, mely áll két kétszobás lakás és egyéb hozzátartozóval, 200⁰-ól gyümölcsös kerttel együtt eladó. 5633

Demeter-utca 18 b. számú

újonnan épült magánház eladó. Bővebbet Demeter-utca 103/b. szám alatt. 5638

ALKALMAZÁST NYER.

Házmesternek

gyermektelen házaspár azonnalra kerestetik. Ugyanott villanyluszter eladó. Cim a kiadóban. 5600

Magyar bonno

vagy jobb magyar leány kerestetik öt éves fiu mellé. Bemutatkozni naponta este 6 és 7 óra között. Weldin, Wesselényi-utca 1., első emelet. 5635

Italméréssel

egybekötött vegyeskereskedésem részére egy szerény igényű kezdő kereskedősegédet keresek. Javadalmazás teljes ellátás és havi 30 korona. Ajánlatok bizonyítványokkal ellátva Apáti, u. p. Simonyfalva, Fischer Antal intézendők. 5603

Egy óvadékképes

kocsinjáró férfi kenyérárusítót és Tökölly-téri üzletébe egy elárusítónt keres Első Gyulai Házikenyérsütőde, Tökölly-tér 8. 5629

VÉTEL ÉS ELADÁS.

HA venni, vagy eladni akar, a legcélszerűbb, ha az Aradi Közlöny apróhirdetéseinek 'Vétel és eladás' rovatát használja

Saját gyártmányu cipőket

ajánlunk a n. é. közönségnek. Aki egy próbavásárlást eszközöl, meg fog győződni azoknak tartósságáról. Mértékutáni rendelések legpontosabban teljesítetnek. Aradi Cipészek Termelő Szövetkezete, Szabadság-tér 15., a „Piros csizmához.” 3451

Nemes faju,

szép egyenes törzsű gyümölcsfák kaphatók a városi kertészetben. 5630

Legujabb fa-dísz tárgyak

festésre, égetésre tarsó munkára, ékes kőkirakásra összes festészeti kellékekkel, gyári árban. Schweiczi festőminták tulkészlet folytán mélyen leszállított árban, kölcsönzésre is 30 fill. feljebb. Ablakpapir 80 fillértől-feljebb. Minden díszműáru, imakönyv kedvezményes árban. Krausz Paulin, színház-épület. 4814

Házbér könyvek

kaphatók Pichler Sándor könyv- és papír kereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. Telefon 308 sz. 2551

Kopott parket

tükörfényes lesz, ha azt Vojtek és Weisz parket-pastájával dörzsöli fel. I-3382

Heti munkáslapok, és könyvecskék.

A zsebkönyvecskék erős vászonkötésben, javított új, célszerű vonalozással 1 koronáért, puha vászonkötésben 60 fillérért kaphatók Ingusz I. és Fia könyv- és papírkereskedésében, Andrássy-tér 16. Telefon 517. 555

A borvédő .

megvédi csapon álló megkezdett borát ecetesedés, virágzás és mindennemű borbetegségek ellen. Vojtek és Weisz. I-3328

Használt írógépek

kitűnő állapotban (4-es és 10-es Yost) Smith Premier (egy színű és három színű írás), 7. és 9. Remington, látható írásu Monarch, Oliver, Stearns, Adler, Barlok, Underwood, stb. egy évi jótállással, rendkívül olcsón eladó, esetleg kibérelhető. (Vidékre is.) Nagy kellék-raktár az összes rendszerekhez. Ziffer Sándor írógépvállalata Arad, József főherceg-ut 7. 3431

Gőzkazán (álló)

kisebb üzem részére vagy mint kiegészítő kazán alkalmas, nagyon jutányosan eladó. Megtekinthető a Vasipari Részvénytársaság, Mikes Kelemen-utcai telephén. Bővebbet Vas és Társa cégnél Aradon, Boros Beni-tér 6. szám. 5639

Borszivattyu

megvételre kerestetik. Teleky-utca 9. sz. 5617

KÖLÖNFÉLE.

Motoros

tűzifafűrészelő géppel elvállalok házaknál tűzifafűrészelést, hasítást és behordást legolcsóbb árak mellett Iván Miklós Virág-utca 29. Telefon szám 874. 5508

Minden ragyog.

ha Raport fémtisztítót használ, Vojtek és Weisz-tól. I-3326

Csillárok, Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (az úrúti)

Olcsó hus.

Naponta frissen vágott marha, borju, vagy juh-hus 5 klg. csak K 5 franco utánvét mellett. Szolid kiszolgálás, mert csakis állandó vevőkre reflektálok. 5634

Mátrai Hermann, Herincse.

Jó egészségének

fentartására használjon mindenki

Kárpáti-féle

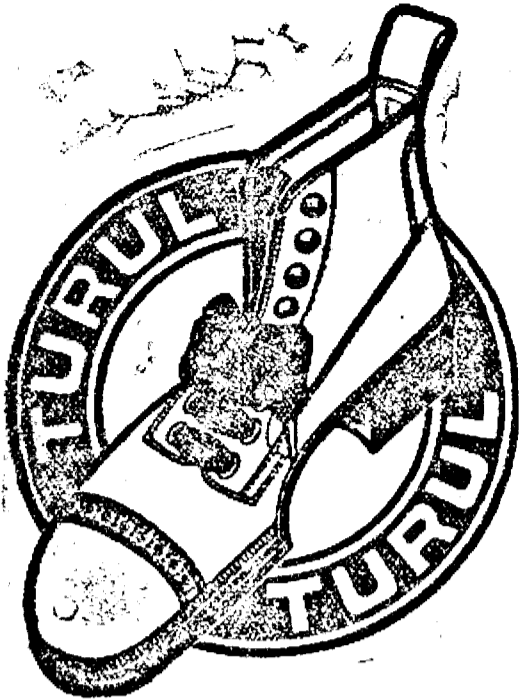
epehajtót,

mely a legkitűnőbb fájdalom-nélküli gyomortisztító háziszor. Ize édes, hatása gyors és biztos. 1 üveg utasítással 41 fillér. 12 üveg franco K 4-90. Kapható kizárólag a készítőnél

KÁRPÁTI JÁNOS

gyógyeztetőházban 4675

ARAD, BOROS BENI TÉR.

„TURUL“-CIPŐ

elegáns,

tartós,

jutányos.

Turul Cipőgyár részv. társ. Temesvár.

Főraktár: Arad, Andrassy-tér 13. Minorita-palota.

Üzletvezető: **WEINBERGER EDE.**

2932

1200 munkás és alkalmazott

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

130 fiók a bel- és külföldön.

Hogy arca szép, fehér, üde és bájos legyen

Kárpáti-féle **Benzoetej-cremet** 1 korona
és **Benzoetej-szappant** 70 fillér

vegyen, mert ez a legtekélyesebb és legjobb
ártalmatlan szépítőszert.

4671

Fenti szerek eredeti minőségben kizárólag az egyedüli készítőnél:

Kárpáti János gyógyszer-tárában kaphatók Aradon, Boros Béni-tér 15. (Dengl-ház.)

Ha fáj a feje

használjon **Kárpáti-féle** pasztillát, mely 5-10
perc alatt megszabadítja bármilyen főfájástól és m. graentól.

1 üveg 12 adaggal és utasítással 1 korona.

Kitűnő gyomortisztító és kellemes ízű a **Kárpáti-féle**

epehajtó,

mely minden fájdalom nélkül gyorsan és biztosan hat.

1 üveg ára utasítással 40 fillér. Postán 12 üveg bérmentve 4 kor. 80 fill.

Női felöltők

Orizsi választék legújabb őszi és téli újdonságokban.

Legújabb angol felöltők,
divatkabátok,
plüsch kabátok,
női bundák,
costümök,
leány- és gyermek felöltők,

gyermek ruhák,
kész aljak,
juponok,
divat bluzok,
gyászruhák, gyászbluzok,
Jutányos szabott árak.

4147

Radó Gyula

uj divatáruháza Arad, Andrassy-tér. (Weitzer-u. sarok.) Telefon 238.